

A 6013

Olewiku 2. erakisa

Olewiku

Kalender

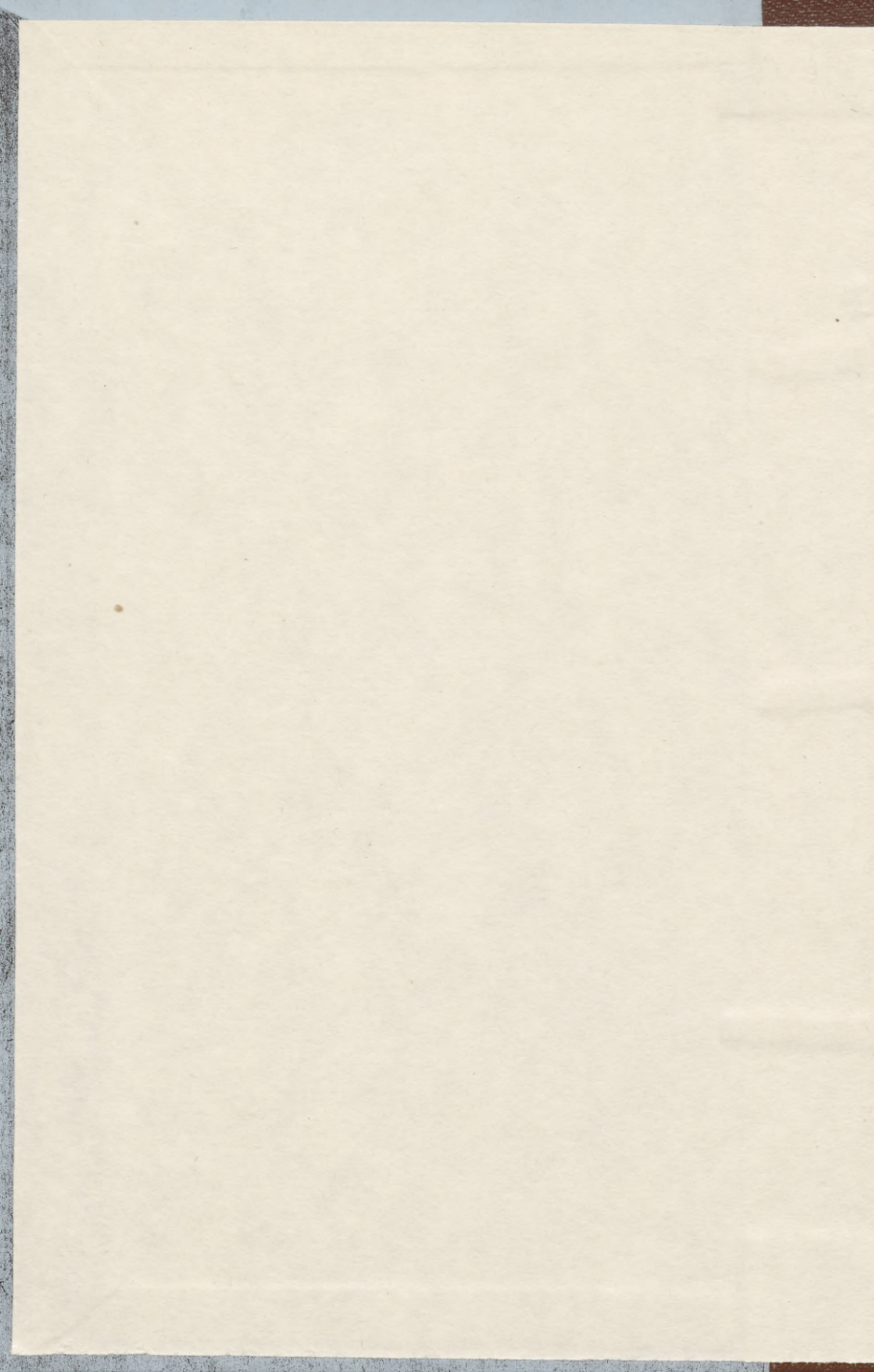
1892

aasta tarwis.

366 päewa.

Tartus. 1891.

U. Grenzsteini trüft ja kirjastus.

A 6013

Olewiku 2. erolisa

Olewiku

Kalender

1892

aasta tarwis.

366 päewa.

Tartus. 1891.

A. Grenzsteini trüff ja kirjastus.

A 6015

Olewiku

Kalender

1892

aasta tarwis.

366 päewa.

Olewiku 2. eralisa.

L. A. Pauli

18to 92.

Tartus, 1891.

A. Grenzsteini trüff ja kirjastus.

Märfide seletamine.

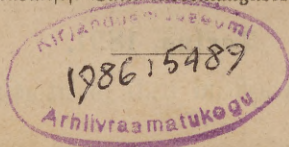
A noor kuu | D esimene weerand.
 B täis kuu. | E viimne weerand.
 P. Püha. — p. päew ja pärast — h. hommiku — l. lõuna. — õ. õhtu — e. enne.

Alasta ajad.

Arwade algab 8. Märtsil k. 6 hom. | Sügise algab 10. Septembril k. 4 e. l.
 Sui algab 9. Juunil k. 2 hom. | Talw algab 9. Detsembril k. 10 e. l.

Alastaid arwatakse tänawu:

Maailma loomisest	5841
Jeesuse Kristuse sündimisest	1892
Tartu ehitamisest	862
Nistiinu tulemisest meie maale	706
Tallinna ehitamisest	673
Pärnu alustamisest	637
Raamatute trükkimise hakatusest	452
Enteruse õige usu üleswõtmisest	375
Suurest nälgast Riia- ja Tallinnamaal	197
Peterburi ehitamisest	189
Gestimaa Wene-riigi walitsuse alla saamisest	182
Tartu juurekooli alustamisest	90
Prantslaste Moskwas olemisest	80
Gestimaa priiuse kuulutusest	76
Piiwimaa priiuse kuulutusest	73
Krimmi sõja hakatusest	38
Wenemaa priiuse kuulutusest	31
Walla-walitsuste ja kohtute sisseseadmine meie maal	26
Wene-Türgi sõja hakatusest	15
Meie Keisri Aleksandri III. walitsuse hakatusest	11
Keiser Alexander III. kroonimisest	9
Koolide õpetuskorra muutmisest Balti kubermangudes	5
Uute rahukohtute sisseseadmisest Balti kubermangudes	3

Päewa ja kuu tõus ja loojaminek.

1892.	P ä e w a				Päewa pikkus.	Kja ühe- tafandus.	K u u			
	tõus.		loojas- minek.				tõus.		loojas- minek.	
		E. M.	E. M.	E. Min.	Min. Sec.	E. M.	E. Min.			
Januar . . .	1	8 43	3 36	6 53	— 8 46	2 26 p. l.	8 41 e. l.			
"	6	8 36	3 46	7 10	— 10 30	9 6 p. l.	10 25 e. l.			
"	11	8 27	3 57	7 30	— 11 58	2 13 e. l.	10 50 e. l.			
"	16	8 18	4 9	7 51	— 13 6	8 17 e. l.	2 0 p. l.			
"	21	8 8	4 21	8 13	— 13 54	9 44 e. l.	9 54 p. l.			
"	26	7 56	4 33	8 37	— 14 20	10 44 e. l.	4 10 e. l.			
"	31	7 44	4 46	9 2	— 14 26	4 5 p. l.	8 14 e. l.			
Febbruar . .	5	7 31	4 58	9 27	— 14 13	10 39 p. l.	8 47 e. l.			
"	10	7 19	5 10	9 51	— 13 43	3 55 e. l.	9 49 e. l.			
"	15	7 5	5 22	10 17	— 12 57	7 34 e. l.	4 4 p. l.			
"	20	6 51	5 34	10 43	— 11 58	8 12 e. l.	—			
"	25	6 37	5 45	11 8	— 10 47	11 12 e. l.	5 26 e. l.			
Märts . . .	1	6 23	5 57	11 34	— 9 28	6 23 p. l.	6 49 e. l.			
"	6	6 9	6 8	11 59	— 8 1	—	7 13 e. l.			
"	11	5 55	6 20	12 25	— 6 29	4 46 e. l.	10 22 e. l.			
"	16	5 40	6 31	12 51	— 4 59	6 6 e. l.	6 26 p. l.			
"	21	5 26	6 42	13 16	— 3 28	7 14 e. l.	1 5 e. l.			
"	26	5 12	6 53	13 41	— 2 0	12 58 p. l.	4 45 e. l.			
"	31	4 58	7 5	14 7	— 0 38	7 30 p. l.	5 11 e. l.			
April . . .	5	4 44	7 16	14 32	+ 0 36	12 44 e. l.	6 19 e. l.			
"	10	4 31	7 27	14 56	+ 1 39	4 1 e. l.	12 27 p. l.			
"	15	4 18	7 39	15 21	+ 2 31	4 34 e. l.	8 51 p. l.			
"	20	4 5	7 50	15 45	+ 3 10	7 56 e. l.	2 6 e. l.			
"	25	3 53	8 1	16 8	+ 3 37	2 43 p. l.	3 16 e. l.			
"	30	3 43	8 12	16 30	+ 3 49	9 15 p. l.	3 42 e. l.			
Mai	5	3 31	8 22	16 31	+ 3 47	1 24 e. l.	7 9 e. l.			
"	10	3 21	8 32	17 1	+ 3 31	2 31 e. l.	2 49 p. l.			
"	15	3 14	8 41	17 27	+ 3 1	3 38 e. l.	10 50 p. l.			
"	20	3 6	8 50	17 44	+ 2 20	9 34 e. l.	1 14 e. l.			
"	25	3 2	8 56	17 54	+ 1 29	4 19 p. l.	1 37 e. l.			
"	30	2 57	9 2	18 5	+ 0 19	10 38 p. l.	2 58 e. l.			
Junii	4	2 56	9 5	18 9	— 0 31	12 30 e. l.	9 22 e. l.			
"	9	2 56	9 8	18 12	— 1 35	12 59 e. l.	5 18 p. l.			
"	14	2 58	9 6	18 8	— 2 41	4 39 e. l.	11 5 p. l.			
"	19	3 1	9 5	18 4	— 3 40	11 26 e. l.	11 43 p. l.			
"	24	3 8	9 0	17 52	— 4 34	6 1 p. l.	12 9 e. l.			
"	29	3 14	8 56	17 42	— 5 17	10 22 p. l.	4 2 e. l.			
Juli	4	3 22	8 43	17 26	— 5 50	11 1 p. l.	11 46 e. l.			
"	9	3 31	8 40	17 9	— 6 10	12 8 e. l.	7 26 p. l.			
"	14	3 41	8 29	16 48	— 6 16	6 21 e. l.	9 44 p. l.			
"	19	3 51	8 20	16 29	— 6 8	1 2 p. l.	10 4 p. l.			
"	24	4 2	8 8	16 6	— 5 44	7 11 p. l.	—			
"	29	4 13	7 56	15 43	— 5 4	8 59 p. l.	6 16 e. l.			
August . . .	3	4 24	7 43	15 19	— 4 10	9 39 p. l.	2 30 p. l.			
"	8	4 35	7 30	14 55	— 3 5	1 5 e. l.	7 29 p. l.			
"	13	4 46	7 16	14 30	— 1 47	8 23 e. l.	8 5 p. l.			
"	18	4 56	7 3	14 7	— 0 21	2 43 p. l.	8 53 p. l.			
"	23	5 7	6 49	13 42	+ 1 16	6 49 p. l.	12 35 e. l.			
"	28	5 18	6 35	13 17	+ 2 58	7 31 p. l.	8 42 e. l.			

1892.	P ä e w a		P ä e w a		M a ü h e s		R u u	
	tõus	looja- minef.	tõus	looja- minef.	piffus.	tafendus.	tõus.	looja- minef.
	E. M.	E. M.	E. Min.	Min.	Sef.	E. Min.	E. Min.	
September .	2	5 29	6 20	12 51	+ 4 43	9 38 p. l.	3 17 p. l.	
"	7	5 40	6 6	12 26	+ 6 28	3 6 e. l.	6 10 p. l.	
"	12	5 51	5 51	2 0	+ 8 12	9 46 e. l.	6 21 p. l.	
"	17	6 2	5 37	11 35	+ 9 52	3 47 p. l.	8 52 p. l.	
"	22	6 13	5 23	11 10	+ 11 26	5 24 p. l.	2 46 e. l.	
"	27	6 24	5 9	10 45	+ 12 52	6 5 p. l.	11 14 e. l.	
Oktober . .	2	6 36	4 55	10 19	+ 14 5	—	4 2 p. l.	
"	7	6 48	4 41	9 53	+ 15 5	4 56 e. l.	4 30 p. l.	
"	12	6 59	4 28	9 29	+ 15 47	11 31 e. l.	5 18 p. l.	
"	17	7 11	4 15	9 4	+ 16 13	3 15 p. l.	10 47 p. l.	
"	22	7 23	4 4	8 41	+ 16 20	3 44 p. l.	5 2 e. l.	
"	27	7 35	3 52	8 17	+ 16 6	7 19 p. l.	12 59 p. l.	
November .	1	7 47	3 42	7 55	+ 5 31	12 2 e. l.	2 36 p. l.	
"	6	7 59	3 32	7 33	+ 14 34	6 38 e. l.	2 55 p. l.	
"	11	8 9	3 24	7 15	+ 13 17	12 28 p. l.	5 36 p. l.	
"	16	8 20	3 16	6 56	+ 11 40	1 48 p. l.	— e. l.	
"	21	8 29	3 11	6 42	+ 9 47	2 28 p. l.	7 32 p. l.	
"	26	8 38	3 7	6 29	+ 7 40	8 13 p. l.	12 30 l.	
Detsember .	1	3 43	3 6	6 23	+ 5 22	1 46 e. l.	12 56 p. l.	
"	6	8 49	3 5	6 16	+ 2 55	8 20 e. l.	1 54 p. l.	
"	11	8 51	3 8	6 17	+ 0 35	11 43 e. l.	7 33 p. l.	
"	16	8 52	3 13	6 21	— 2 3	12 8 p. l.	1 36 e. l.	
"	21	8 50	3 18	6 28	— 4 26	2 41 p. l.	9 19 e. l.	
"	25	8 47	3 27	6 40	— 6 42	10 8 p. l.	11 0 e. l.	
"	31	8 43	3 35	6 52	— 8 43	3 27 e. l.	11 21 e. l.	

Päewa ja kuuvarjutamised.

Aastal 1892 on 2 päewavarjutamist ja 2 kuuvarjutamist, milledest meil mõlemad kuuvarjutused Tartus näha saavad olema.

1) Esimene täieline päewavarjutamine on 14. Aprillil, aga ei ole meie pool näha.

2) Esimene jaotine kuuvarjutamine on 29. Aprillil. Varjutamise algus ei ole Tartus näha, lõpp on Tartus näha 30. Aprillil kell 2, 23 min. homm.

3) Teine jaotine päewavarjutamine on 9. Oktobril, mis meie pool mitte näha ei ole.

4) Teine täieline kuuvarjutamine on 22. Oktobril ja on ka meie pool näha. Varjutamine algab kell 5, 9 min. p. l. ja lõpeb kell 5, 54 min. p. l.

Kulda kallis kodumaa,
Huel aastal kosu sa!
Ei siis ial soowi ma,
Et peaks aasta lõppema.

Kuu ja nädala päevad.	Julianuse kalendri mälestuse päevad.	Vene kalendri mälestuse päevad.	Greg. tal.
**1 Restnäd.	Uus aasta. Määrip.	Kristuse ümberl.	13
2 Neljap.	Abel, Set ☺ 5,14'e. l.	Sylvester	14
3 Reede	Genof	Prohw. Malachia	15
4 Laupäev	Metujala	70 apostli püha	16
1. p. Määri p.	Joosep põgeneb Egiptusmaale. Matt. 2, 13—23.		
5 Pühap.	Simeon	M. Theopemptos	17
**6 Esmap.	3 Kuninga päev	Kolme tuninga p.	18
7 Teisip.	Melchior	Kristija Johannes	19
8 Restnäd.	Erhard	Georg Chosevita	20
9 Neljap.	Kaspar	M. Polyeuft	21
10 Reede	Paawli p. ☾ 5,30'e. l.	P. Gregor Nisjast	22
11 Laupäev	Higinus	Theodosios	23
1. p. 3. p. 3. p.	Jeesus 12 aastat wana. Luf. 2, 41—52.		
12 Pühap.	Rein	M. Tatiana	24
13 Esmap.	Hilarins	M. Hermulos	25
14 Teisip.	Robert	Jf. Sinai mäel	26
15 Restnäd.	Feliks	Paulus Thebenist	27
16 Neljap.	Erdmann	Petruse ahelate p.	28
17 Reede	Tõnise p. ☉ 6,26' p. l.	Antonius	29
18 Laupäev	Efrain	P. Athanasios	30
2. p. 3. p. 3. p.	Pulmad Kanas. Joann. 2, 1—11.		
19 Pühap.	Saara	Matarios	31
20 Esmap.	Fab. Sebastian	Euthimios	1
21 Teisip.	Agnes	Matfimius	2
22 Restnäd.	Wintsent	Ap. Timotheos	3
23 Neljap.	Emerentia	M. Clemens	4
24 Reede	Timoteus ☾ 11,26'e. l.	Xenia	5
25 Laupäev	Paawli üm b.	Gregorios t.	6
3. p. 3. p. 3. p.	Pidalitõbiseft ja päämehe sulaseft. Matt. 8, 1—13.		
26 Pühap.	Hans	Xenophon ja Maria	7
27 Esmap.	Paul	Joh. Chrysostom.	8
28 Teisip.	Kaarel	Ephraim	9
29 Restnäd.	Samuel	M. Ignatius	10
30 Neljap.	Ludowika	3 kiriku õpetajat	11
31 Reede	Polikarpus ☺ 9,25' p. l.	P. Kyros ja Joh.	12

Wali talwe wanamees
Kõnnib küilma piitsaga,
Kes ei sammu tema ees,
Waluga peab leppima.

Kuu ja nädala päewad.	Julianuse kalendri mälestuse päewad	Bene kalendri mälestuse päewad.	Reg. nr.
1 Laupäew	Brigita	M. Tryphon	13
9. p. e. Krist. ülest. p. Töötegijad wiinamäel. Matt. 20, 1—16.			
*2 Pühap.	Küünslap. Maarja p.	Krist. wastuw. p.	14
3 Esmap.	Ann	P. Simeon, Anna	15
4 Teisip.	Beronika	Isidoros	16
5 Kesknäd.	Agate	M. Agathe	17
6 Neljap.	Dora	Bukolos Smyrnast	18
7 Reede	Richard	Parthenios ja Lufas	19
8 Laupäew	Salomon	S. m. Theodoros	20
8. P. e. Krist. ülest. p. Külwajast. Luf. 8, 4—15.			
9 Pühap.	Appolonia	2, 2' e. l. M. Nifephoros	21
10 Esmap.	Paulina	M. Charalampios	22
11 Teisip.	Lilli	M. Blasios	23
12 Kesknäd.	Karolina	P. Meletios, Meksios	24
13 Neljap.	Kullerwo	Martinianos	25
14 Reede	Valentin	Aurendios	26
15 Laupäew	Israael	Wöinäd. Ap. Dnesimos	27
Paastu püha. Kristuse kannatamisest. Luf. 18, 31—43.			
16 Pühap.	Juula	5, 34' e. l. M. Pamphilus	28
17 Esmap.	Konstantia	S. m. Theodor	29
18 Teisip.	Konfordia	Wastla p. Pabst Leo	1
19 Kesknäd.	Sufanna. Tuha päew	Ap. Archippos	2
20 Neljap.	Hilja	Leo Catanast	3
21 Reede	Ellu	Timotheos	4
22 Laupäew	Peetri p.	9, 2' p. l. M. Eugenia	5
1. P. Paastus. Kristust kiisatasse. Matt. 4, 1—11.			
23 Pühap.	Jobst	M. Polykarpos	6
24 Esmap.	Madise p. Liigpäew.	Johannese pää m.	7
25 Teisip.	Wiktor	P. Tarasios	8
*26 Kesknäd.	Palwe p. 1. Kwat. Keisri herra sünd. p.	P. Porphyrios Gazast	9
27 Neljap.	Klaudius	Protopios	10
28 Reede	Justus	Bafilios	11
29 Laupäew	Markarius	Bassian	12

Kuula, kuis heliseb hüie
 Alewel õhu sees!
 See on priiuse püie
 Kenama kewade ees.

Kuu ja nädala päew. d.	Julianuse kalendri määrestuse päewad.	Bene kalendri määrestuse päewad.	Greg. tal.
2. P. Paastus. Kaanani naise üft. Matt. 15, 21—28.			
1 Pühap.	Albinus ☺ 2, 42' p. l.	M. Eudofia	13
**2 Esmap.	Keisri herra troonip.	M. Theodotos	14
3 Teisip.	Kunigunda	M. Eutropius	15
4 Keisnäd.	Adrian	Gerasimos	16
5 Neljap.	Luiſe	M. Ronon	17
6 Keede	Gotwrid	42 M. Amarionis	18
7 Laupäew	Perpetua	P. M. Baſilens	19
3. P. Paastus. Kristus ajab furadi välja. Luf. 11, 14—28.			
8 Pühap.	Käprian	Theophilaktos	20
9 Esmap.	Ella ☾ 7, 3' p. l.	40 M. Sebastias	21
10 Teisip.	Shenni	M. Kodratus	22
11 Keisnäd.	Konſtantin	P. Sophronios	23
12 Neljap.	Gregor	Theophanes	24
13 Keede	Ernst	P. Nikophoros	25
14 Laupäew	Mathilde	Benediktus	26
4. P. Paastus. 5000 mehe jöömine. Joann. 6, 1—15.			
15 Pühap.	Mari	M. Agapios	27
16 Esmap.	Gabriel ☉ 3, 5' p. l.	M. Sabinus	28
17 Teisip.	Truuta	Alexios, Makarios	29
18 Keisnäd.	Patrizius	P. Kyrillos Jeruſal.	30
19 Neljap.	Joofep	M. Chryſanthos	31
20 Keede	Priidu	Tapetud iſad	1
21 Laupäew	Benedikt	Piiskop Jakobus	2
5. P. Paastus. Kristust wijatati kividega. Joann 8, 46—59			
22 Pühap.	Rafael	P. M. Baſilios	3
23 Esmap.	Theophil ☾ 8, 8' e. l.	M. Nifon	4
24 Teisip.	Rafimir	Zacharias	5
*25 Keisnäd.	Paastu Maarja p.	Maarja ettekuul.	6
26 Neljap.	Maanuel	P. Gabriel	7
27 Keede	Kustaw	P. Matrona Teſſalon.	8
28 Laupäew	Eugenie	Silarion	9
Palmi puude püha. Kristus jõidab Jeruſalema. Matt. 21, 1—9.			
**29 Pühap.	Palmi puude püha.	Markus Arethusaſt	10
30 Esmap.	Abonis	Johan Klimaks	11
31 Teisip.	Toots ☺ 8, 13' e. l.	Piiskop Hypatios	12

Kui oled mees, siis ole mees,
Ja tea, et Jürikuu su ees —
Saatus mängib hõlpsaste
Pika nina sinule.

Kuu ja nädala päevad.	Julianuse kalendri mälestuse päevad.	Wene kalendri mälestuse päevad.	Greg. kal.
1 Keßnäd.	Teodora	Maria Egiptusest	13
**2 Neljap.	Suur neljapäew	Titus	14
**3 Reede	Suur reede	Nikitas	15
4 Laupäew	Ambrosius	Joseph	16

Rihawõtte püha. Kristuse ülestõusmisest. Mart. 16, 1—8.

**5 Pühap.	1. Rihawõtte püha	M. Theodulos	17
**6 Esmap.	2. Rihawõtte püha	P. Eutykhios	18
*7 Teisip.	Aaron	Georgios Mitylenest	19
*8 Keßnäd.	Liborius ☾ 7, 47' e. l.	Apostel Herodion	20
*9 Neljap.	Mats	M. Euphychios	21
*10 Reede	Esekiel	M. Terentius	22
*11 Laupäew	Hermann	P. M. Antipas	23

1. P. p. ülest. P. Kristus näitab ennast jüngeritele. Joann. 20, 19—31.

12 Pühap.	Juulius	Basilios Parost	24
13 Esmap.	Justinus	P. M. Artemon	25
14 Teisip.	Tiberius ☾ 11, 34' p. l.	P. Pabst Martinus	26
15 Keßnäd.	Obadias	Apostel Aristarchos	27
16 Neljap.	Karisius	M. Agapia	28
17 Reede	Rudolf	Simeon	29
18 Laupäew	Valerian	Johannes	30

2. P. p. ülest. P. Häa tarjane. Joann. 10, 12—16.

19 Pühap.	Timon	9. tühj nädal.	Johannes koopas.	1
20 Esmap.	Triinu		Theodoros Trichinast	2
21 Teisip.	Siim ☾ 8, 59' p. l.		P. M. Januarius	3
22 Keßnäd.	Raajus		Theodoros	4
23 Neljap.	Jüri päew.		Georgios ja Alefj.	5
24 Reede	Albert		M. Sabas	6
25 Laupäew	Markuse päew		Ap. ja Ew. Markus	7

3. P. p. ülest. P. Üüritse aja pärast. Joann. 16, 16—23.

26 Pühap.	Etsefias	8. tühj nädal.	P. M. Basileus	8
27 Esmap.	Anastafius		P. Simeon	9
28 Teisip.	Teresia		Ap. Jason ja Sofip	10
29 Keßnäd.	Raimund		9 M. Kyzikos	11
30 Neljap.	Erastus ☾ 12, 46' e. l.		Apostel Jakobus	12

Säraskmiline Mai
Lillelise ehte sai,
Et ta noore mõrsjana
Kewadel mõiks särada.

Kuu ja nädala päewad.	Julianuse kalendri mällestuse päewad.	Wene kalendri mällestuse päewad.	Greg. tal.
1 Reede	Wolhri päew	Brohwet Jeremia	13
2 Laupäew	Sigismund	P. Athanasios Suur	14
4. P. p. ülest. P. Kristuse äraminemiseft. Joann. 16, 5—15.			
3 Pühap.	† leidmise p.	M. Timoteus	15
4 Esmap.	Lorentina	M. Pelagia	16
5 Teisip.	Gottthard	M. Cirene	17
**6 Keftnäd.	Aunjärjep. 1. p.	Walurikas Hiob	18
7 Neljap.	Zeta 4, 40' p. l.	Kristuse rift	19
8 Reede	Stanislaus	Ap. ja Sm. Johannes	20
*9 Laupäew	Algula päew	Jesaia ja Mikolaos	21
5. P. p. ülest. P. Sigest palumiseft. Joann. 16, 23—30.			
10 Pühap.	Kordian	Ap. Simon Zelotes	22
11 Esmap.	Leenu	Konstantinop. ehit.	23
12 Teisip.	Neero	P. Epiphantos	24
13 Keftnäd.	Miina [7, 36' e. l.	M. Glyterin	25
**14 Neljap.	Toewa min. p. ☉	M. Jsidoros	26
**15 Reede	Keisri kroon. p	Pachomios Suur	27
16 Laupäew	Peep	Theodoros	28
6 P. p. ülest. P. Rõõmustajast. Joann. 15, 26—16, 4.			
17 Pühap.	Herbert	Apostel Andronikos	29
18 Esmap.	Serik	M. Theodotos Ankrast	30
19 Teisip.	Wilipp	P. M. Patritios	31
20 Keftnäd.	Tiiu	M. Thaleläos	1
21 Neljap.	Ernestine 11, 38 e. l.	P. Konst. ja Helena	2
22 Reede	Miili	M. Basilistos	3
23 Laupäew	Leontine	Michael. P. Leontios	4
Nelipühi. Pühast Waimust. Joann. 14, 23—31.			
**24 Pühap.	1. Nelipühi	Simeon ja Nikita	5
**25 Esmap.	2. Nelipühi	3. Johan. pää ül.	6
26 Teisip.	Eduard	Apostel Karpos	7
27 Keftnäd.	Rudolf 2. Kwat.	P. M. Therapon	8
28 Neljap.	Willem	Nikitas ja P. Ignat.	9
29 Reede	Maxsimil. ☺ 3, 19' p. l.	M. Theodosia	10
30 Laupäew	Wigant	Jsaak Dalmatjast	11
Kolmainu Jumala p. Jeesus ja Nikodemus Joann. 3, 1—15.			
31 Pühap.	Alide	Apostel Hermas	12

Ornalt hõlma langewad
 Amarik ja Koitu;
 Hoorred hinged aimawad
 Armu tule loitu.

Kuu ja nädala päewad.	Julianuse kalendri mälestuse päewad.		Bene kalendri mälestuse päewad.	Greg. tal.
1 Esmap.	Emilie	3. filioi näd.	M. Justinus	13
2 Teisip.	Emma		P. Niphoros Konst.	14
3 Keisnäd.	Diisu		M. Eutillianos	15
4 Neljap.	Friiderika		P. Metrophanus	16
5 Reede	Bonifaz. ☾ 10,48' p.l.		M. Dorotheos	17
6 Laupäew	Artus		Beffarion	18

1. P. p. 3. a. 3. p. Riitas mees ja waene Laatsarus. Luf. 16, 19—31.

7 Pühap.	Eutretšia	2. filioi nädal.	M. Theodotos	19
8 Esmap.	Medardus		S.=M. Theodoros	20
9 Teisip.	Bertram		P. Kyrillos Aleksandr.	21
10 Keisnäd.	Flavius		M. Timotheus	22
11 Neljap.	Barnabas		Ap. Barthol. ja Barn.	23
12 Reede	Tiina ☾ 3,54' p.l.		Onuphrios Suur	24
13 Laupäew	Tobias		M. Afiline	25

2. P. p. 3. a. 3. p. Suurest õhtusöömaajast. Luf. 14, 16—24.

14 Pühap.	Tetlof	1. filioi nädal.	Prohmet Elija	26
15 Esmap.	Wiidu		P. Amos, P. Jona	27
16 Teisip.	Justina		P. Tychon. Amathusest	28
17 Keisnäd.	Aleksander		M. Immanuel	29
18 Neljap.	Homer		M. Leontios	30
19 Reede	Kert		Ap. Judas, Kr. wend	1
20 Laupäew	Florian ☾ 4,0' e.l.		P. m. Methodios	2

3. P. p. 3. a. 3. p. Arakadunud lambast. Luf. 15, 1—'0.

21 Pühap.	Rahel		M. Julianos	3
22 Esmap.	Tiit		P. m. Eusebios	4
23 Teisip.	Basilius		M. Aprippina	5
**24 Keisnäd.	Suuni päew.		Johanneise sünd.	6
25 Neljap.	Wiiu		Martrid Febronias	7
26 Reede	Jeremias		David Tessalonias	8
27 Laupäew	7 m a g a j a t e p.		Simjon	

4 P. p. 3. a. 3. p. Olge armulised. Luf. 6 36—4.

28 Pühap.	Josua ☺ 3, 31 e. l.		Kyros ja Johannes	10
*29 Esmap.	Peetri Paawli p		Ap. Petr. ja Paul.	11
30 Teisip.	Paawli mälest. päew		12 Apostlite mäl. p.	12

Kellel luulet — kuulaku!
 Kellel kõrmu — kuulaku!
 Pinnuke ja lilleke
 Sünnib iga salmissse.

Kuu ja nädala päevad.	Julianuse kalendri mälestuse päevad.	Bene kalendri mälestuse päevad.	Erg. tal.
1 Keisnäd.	Theobald	P. Kosmas, Tamianos	13
*2 Neljap.	Heina Maarja p.	Heina Maarja p.	14
3 Reede	Kornelius	M. Hyakinthos	15
4 Laupäew	Ulrik	P. Andreas Kretast	16
5. P. p. 3. a. J. p. Rohkest talajaagist. Luth. 5, 1—11.			
5 Pühap.	Anselm ☾ 3' 35' e. l.	Athanasios Athosest	17
6 Esmap.	Hektor	Sijoes Suur	18
7 Teisip.	Demetrius	Thomas ja Afakios	19
8 Keisnäd.	Kilian	S. m. Prokopios	20
9 Neljap.	Annitas	P. m. Pankratios	21
10 Reede	7 mennaste päew	45 martrit	22
11 Laupäew	Emmeline	M. Euphemia, Olga	23
6. p. p. 3. a. J. p. Wariseride õigusest. Matt. 5, 20—26.			
12 Pühap.	Gindrik 1, 18' e. l.	M. Proklos	24
13 Esmap.	Mareti p.	Pää-ingel Gabriel	25
14 Teisip.	Bonavent	Apostel Atylas	26
15 Keisnäd	Apost. lahtum.	M. Keryks ja Julitta	27
16 Neljap.	Germina	P. m. Athenogenes	28
17 Reede	Aleksius kiriku päew	S. m. Marina	29
18 Laupäew	Kosina	M. Hyakinthos	30
7. p. p. 3. a. J. p. 4000 mehe söötmisest. Mark. 8, 1—9.			
19 Pühap.	Harald ☾ 9, 32' p. l.	Mafrine ja Dios	31
20 Esmap.	Elias	P. Prohwet Elias	1
21 Teisip.	Daniel	Simeon Jurodimy	2
**22 Keisnäd.	Maarja M. Reis. pr. u.	P. Maria Magd.	3
23 Neljap.	Adelheid	M. Trophimos	4
24 Reede	Kristina	M. Christana	5
25 Laupäew	Jakobi päew	P. Anna ots	
8. P. p. 3. a. J. p. Waleprohwetitest. Matt. 7, 15—23.			
26 Pühap.	Anna ☺ 1, 44' p. l.	P. m. Hermolaos	7
27 Esmap.	Marta ☺	S. m. Pantelemon	8
28 Teisip.	Pantaloni	Apostel Prochoros	9
29 Keisnäd.	Dlewipäew	M. Kallinitos	10
30 Neljap.	Rosalie	Ap. Silas, Silvanos	11
31 Reede	Juta	P. Eudokimos	12

"Willi walmis, hõigakem
Peret, sirbid sisse!"
Wennad, seda lõigakem,
Mis me külwand ise.

Kuu ja nädala päewad.	Julianuse kalendri määratud päewad.	Rõõne kalendri määratud päewad.	Greg. tal.
1 Laupäew	Peetri wang. ol.	Kristuse risti p.	13
9. p. p. 3. a. S. v.	Ülekohtupest majapidajast. Luf. 16. 1—9.		
2 Pühap.	Hannibal	Sim. m. Stefanos	14
3 Esmap.	August 8, 24' e. l.	Jaak ja Antonius	15
4 Teisip.	Dominikus	7 poisji Epheusust	16
5 Keisnäd.	Oswald	M. Eufignios	17
*6 Neljap.	Krist. äraseletamise p.	Kristuse äraseletam.	18
7 Reede	Tõnu	M. Dometios	19
8 Laupäew	Gottlieb	P. Emilian Ryzikoff	20
10. p. p. 3. a. S. v.	Jerusalemma ärarikkumistest. Luf. 19, 41—48.		
9 Pühap.	Romanus [46' p. l.	Ap. Mathias	21
10 Esmap.	Lauritsa p. 12,	M. Laurentius	22
11 Teisip.	Olga	M. Euplus	23
12 Keisnäd.	Alara	M. Photius	24
13 Neljap.	Madli	Marimus	25
14 Reede	Salme	Prohwet Micha	26
*15 Laupäew	Rukki Maarja p.	Maarja taewam.	27
11. p. p. 3. a. S. v.	Wariserist ja tõlnerist. Luf. 18, 9—14.		
16 Pühap.	Jaak	Kristuse pilt	28
17 Esmap.	Adele	M. Myron	29
18 Teisip.	Helena 3, 16' p. l.	M. Florus ja Laurus	30
19 Keisnäd.	Anni	M. Andreas Strat.	31
20 Neljap.	Bernhard	Prohwet Samuel	1
21 Reede	Rut	Apostel Thaddäus	2
22 Laupäew	Wilibert	M. Agathonikos	3
12. p. p. 3. a. S. v.	Kurdist ja teeleetumast. Mart. 7, 31—37.		
23 Pühap.	Eafarias	M. Lupus	4
24 Esmap.	Pärtli päew.	P. m. Eutyhios	5
25 Teisip.	Ludwig 10, 55' p. l.	Ap. Bartholomäus	6
26 Keisnäd.	Natalie	M. Hadrianus, Natalia	7
27 Neljap.	Gebhard	Poimen	8
28 Reede	Auguste	Moses Mooramalt	9
*29 Laupäew	Joannese pää mah. p.	Johannese pää r.	10
13. p. p. 3. a. S. v.	Preester ja Samaria mees. Luf. 10, 23—37.		
**30 Pühap.	Aleksander Ketsri up.	Aleksander Newski	11
31 Esmap.	Rebecka	Maarja w. p.	12

Sari sarjab tuulismaal —
 Ei see pole nali!
 Püsti siin ei haganal,
 Kriitika on wali.

Kuu ja nädala päewad.	Julianuse kalendri mälestuse päewad.	Vene kalendri mälestuse päewad.	Greg. tal.
1 Teisip.	Eulew ☾ 2, 37' p. l.	Simeon ja Martha	13
2 Restnäd.	Elisa	M. Mamas	14
3 Neljap.	Berta	P. m. Anthimos	15
4 Keede	Meus	P. m. Babylas	16
5 Laupäew	Natanael	Pr. Zachar. ja Elisab.	17
14. p. p. 3. a. J. P. Kümnest pidalitöbifest. Luf. 17, 11—19.			
6 Pühap.	Magnus	Pää-ingel Michael	18
7 Esmap.	Regina	M. Sozon	19
*8 Teisip.	Maarja sündimise p.	Maarja sünd. p.	20
9 Restnäd.	Brunno ☉ 3, 3' e. l.	P. Joach. ja Anna	21
10 Neljap.	Albertine	M. Menodora	22
11 Keede	Gerard	Theodora	23
12 Laupäew	Kürus	P. m. Autonomos	24
15. p. p. 3. a. J. P. Mammonast. Matt. 6, 24—34.			
13 Pühap.	Amatus	Templi pühits,	25
*14 Esmap.	Risti ülendamise p.	Risti ülend. p.	26
15 Teisip.	Nikodemus	S. m. Niketas	27
16 Restnäd.	Helmi 3. Kwatember	S. m. Euphemia	28
17 Neljap.	Lambert ☾ 8, 6' e. l.	M. Sophie, Wjera	29
18 Keede	Tõnts	P. Eumenios	30
19 Laupäew	Tints	M. Trophimos	1
16. p. p. 3. a. J. p. Raini linna turnust. Luf. 7, 11—17.			
20 Pühap.	Jaana	S. m. Eustathios	2
21 Esmap.	Matteuse päew	Apostel Rodratus	3
22 Teisip.	Morits	P. m. Phokas	4
23 Kolmap.	Joel	Johannese saam.	5
24 Neljap.	Joan. jaam. p. ☺	S. m. Thekla	6
25 Keede	Kleopas [7, 59' p. l.]	Euphrosine ja Sergius	7
*26 Laupäew	Joann. õpet. p.	Ap. Johannes õp,	8
17. p. p. 3. a. J. p. Beetöbifest. Luf. 14, 1—11.			
27 Pühap.	Adolf	M. Kallistratos	9
28 Esmap.	Wenzeslaus	Chariton	10
29 Teisip.	Mihkli p.	Kyriakos Anachoret	11
30 Restnäd.	Hieronymus ☾ 11, 24' p. l.	P. m. Gregorios	12

Külmataat ju Soomesta
Joudmas sia joonest,
Paneb kaane alla mee —
Jütsid! kätte ABB.

Ann ja nädala päewad.	Julianuse kalendri mälestuse päewad.	Bene kalendri mälestuse päewad.	Greg. tal.
*1 Neljap.	Maarja k. ja eesp p.	Maarja kaitf. p.	13
2 Keede	Wolfrad	P. m. Kyprianos	14
3 Laupäew	Jairus	P. m. Dionysios	15
18. P. p. 3. a. J. p. Suuremast täjast Matt. 23, 34—46.			
**4 Pühap.	Õikusepüha	P. m. Hierotheos	16
5 Esmap.	Amalia	P. Peter, Alef. j. Joan.	17
6 Teisip.	Siirak	Ap. Thomas	18
7 Keeltnäd.	Maali	M. Sergios ja Batchos	19
8 Neljap.	Samuela ☉ 8, 11' p. l.	Pelagia	20
9 Keede	Jaak	Apostel Jakobus	21
10 Laupäew	Arwid	M. Eulampios	22
19. P. p. 3. a. J. p. Alwatud inimesest. Matt. 9, 1—8.			
11 Pühap.	Burchard	Apostel Philippus	23
12 Esmap.	Walfried	Pühade mälest.	24
13 Teisip.	Angelus	M. Karpos	25
14 Keeltnäd.	Kai	M. Nazarios	26
15 Neljap.	Hedwig	Euphemios ja Lufian	27
16 Keede	Gallus ☾ 11, 13' p. l.	M. Longinus	28
**17 Laupäew	Reisri Borki j. õ. p.	Prohwet Hosea	29
20. P. p. 3. a. J. p. Pulmariidest. Matt. 22, 1—14			
18 Pühap.	Wendelin	Ap. ja ew. Lukas	30
19 Esmap.	L u u k a s e p ä e w	Prohwet Joel	31
20 Teisip.	Luutsius	S. m. Arthemios	1
21 Keeltnäd.	Ursala	Hilarion	2
*22 Neljap.	Kaasani Maarja p.	Kasani Maarja p.	3
23 Keede	Sewerin ☾ 5, 36' p. l.	Apostel Jakobus	4
24 Laupäew	Dortensia	M. Arethas	5
21. P. p. 3. a. J. p. Kuningamehe pojast. Joann. 4, 47—54.			
**25 Pühap.	Juth. õigensu üleswõt.	M. Markianus	6
26 Esmap.	Amandus	S. m. Demetrios	7
27 Teisip.	Rapidolin	M. Nestor	8
28 Keeltnäd.	S i m e o n J u d a s	M. Terentius	9
29 Neljap.	Engelhard	M. Anastafia	10
30 Keede	Abjalon ☺ 11, 49' e. l.	M. Zenobios Jonobia	11
31 Laupäew	Wolfgang	Ap. Stachis j. Amplius	12

Rumetee — Juletee.
Edasi rutuga!
Julgeste elusse.
Edasi hurra!

Ruu ja nädala päevad.	Julianuse kalendri mälestuse päevad.	Bene kalendri mälestuse päevad.	Greg. tal.
22. P. p. 3. a. J. p. Kavalast julafeet. Matt. 18, 23—35.			
1 Pühap. Pühade päev		P. Kosmas ja Dam.	13
2 Esmap. Hingede päev		M. Akindynos	14
3 Teisip. Thileman		M. Alepsimas	15
4 Keisnäd. Otto		Joannikios	16
5 Koljap. Lotta		M. Galaktion	17
6 Reede Leonhard		P. Paulus tunnist.	18
7 Laupäev Enno	☉ 6, 6' p. l.	M. Hieronymus	19
23. P. p. 3. a. J. P. Rohu rahast. Matt. 22, 15—22.			
8 Pühap. Aleksandra		Michaeli sünd. p.	20
9 Esmap. Theodor		M. Onesiphoros	21
10 Teisip. Martin Luther		Ap. Crastos Olimpiast	22
11 Keisnäd. Martin piiskop		M. Menas ja Stepan.	23
12 Koljap. Jonas		P. Johannes halast.	24
13 Reede Eugen		P. Joh. Chriostom.	25
**14 Laupäev Keisri proua sünd. p.		Ap. Philippus	26
24. P. p. 3. a. J. P. Jauruse tütreft. Matt. 9, 18—26.			
15 Pühap. Leopold	☾ 12, 15' p. l.	M. Gurias	27
16 Esmap. Ottomar		Ap. ja ew. Matthäus	28
17 Teisip. Hugo		P. Gregorius	29
18 Keisnäd. Esra		M. Plato	30
19 Koljap. Elisabet		Prohwet Obadja	1
20 Reede Amos		Gregorios Detapolita	2
*21 Laupäev Maarja ohv. p.		Maarja templi m.	3
25. P. p. 3. a. J. P. Hirnifast häävitamifest. Matt. 24, 15—28.			
**22 Pühap. Surmufe p. ☺ 4, 4' e. l.		Apostel Philemon	4
23 Esmap. Eleonore		P. Amphiloehios	5
24 Teisip. Jofias		S. m. Katharina	6
25 Keisnäd. Kadri päev		P. m. Clemens	7
26 Koljap. Konrad		S. m. Jakobus	8
27 Reede Paabu		S. m. Jakobus Persiaft	9
28 Laupäev Günther		M. Stephanus	10
1. Kristufe tulem. p. Kristufe fläsejõitmisest Matt. 21, 1—9.			
29 Pühap. Ewart	☾ 4, 17' e. l.	M. Paramonus	11
30 Esmap. Andresep.		Apostel Andreas	12

Saatfid mõne lootuse
Aasta jooksul hauasse —
Kannata, kannata,
Ära julgust kaota.

Kuu ja nädala päewad.	Julianuse kalendri mälestuse päewad.	Were kalendri mälestuse päewad.	Greg. tal.
1 Teisip.	Arnold	Prohwet Nahum	13
2 Keisnäd.	Kärsna	Prohwet Sabatuf	14
3 Neljap.	Kola	Prohwet Zephauja	15
4 Reede	Barba	S. m. Barbara	16
5 Laupäew	Sabina	Sabas	17
2. Kristuse tulem. p. Wiimse päewa tähtedest. Luf. 21, 26—36.			
**6 Pühap.	Rigula p. Troonip. n. p.	Püha Nikolaus	18
7 Esmap.	Antonia ☉ 10, 0' e. l.	P. Ambrosius Mail.	19
8 Teisip.	Maarja ja a m. p.	Patapios	20
9 Keisnäd.	Juhtum	Püha Anna jaam.	21
10 Neljap.	Juudit	M. Menas, Eugrafos	22
11 Reede	Woldemar	Daniel	23
12 Laupäew	Tiili	Spiridon	24
3. Kristuse tulem. p. Joannes wangitornis. Matt. 11, 2—10.			
13 Pühap.	Lutfia	M. Eustratios	25
14 Esmap.	Nikajius ☾ 11, 9' p. l.	M. Thyrsos	26
15 Teisip.	Johanna	P. m. Cleatherios	27
16 Keisnäd.	Albina	Prohwet Haggai	28
17 Neljap.	Sinno	Prohwet Daniel	29
18 Reede	Kristof	M. Sebastianus	30
19 Laupäew	Lot	M. Bonifazius	31
4. Kristuse tulem. p. Joannele tunnistus. Joana. 1, 19—28.			
20 Pühap.	Abram	P. m. Ignatius	1
21 Esmap.	Tooma p. ☺ 3, 28' p. l.	M. Juliane	2
22 Teisip.	Beata	S. m. Anastasia	3
23 Keisnäd.	Tohwer	10 martrit Kretas	4
24 Neljap.	Adam, Ewa	M. Eugenia	5
**25 Reede	1. Jõulu püha	Kristuse sünd. p.	6
**26 Laupäew	2. Jõulu püha	P. Jumala ema p.	7
Püha p. Jõulu. Simeon ja Hanna. Luf. 2, 23—40.			
*27 Pühap.	Ewang. Joannes	Apostel Stephanus	8
28 Esmap.	Süüta lastepäew	20,000 martrit	9
29 Teisip.	Noa ☾ 12, 15' e. l.	14,000 ilmaf. tap. l.	10
30 Keisnäd.	Taqwet	M. Anyfia	11
31 Neljap.	Silwester	Melania Roomas.	12

Wene Keisri suguwõja.

Aleksander III. Aleksandrowitsh, Wene riigi Keiser ja isewalitseja, Poolamaa kuningas, Soomemaa suurvürst j. n. e., sündinud 26. webr. 1845, walitseb 1. Märtsist 1881, kroonitud 15. Mail 1883.

Tema abikaaja:

Daaniprintseß **Maria Sofia Frederika Dagmar**, keisriproua **Maria Teodorowna**, sünd. 14. Nowembril 1847, laulatatud 28. Oktobril 1866.

Nende lapsed:

1. Nuujärjepärija ja suurvürst **Nikolai Aleksandrowitsh**, sündinud 6. Mail 1868.
1. Suurvürst **Georg Aleksandrowitsh**, sünd. 27. Aprillil 1871.
3. Suurwürstinna **Alexia Aleksandrowna**, s. 25. Märtsil 1875.
4. Suurvürst **Mihail Aleksandrowitsh**, sünd. 22. Now. 1878.
5. Suurwürstinna **Dia Aleksandrowna**, sünd. 1. Junil 1882.

Keisri wenuad:

1. Suurvürst **Wladimir Aleksandrowitsh**, sünd. 10. Apr. 1847.

Tema abikaaja: Meklenburi suurhertsogi tütar **Maria Pawlowna**, sündinud 2. (14.) Mail 1854, laulatatud 16. Augustil 1874.

Nende lapsed:

Suurvürst **Airill Wladimirowitsh**, sündinud 30. Septembril 1876.
Suurvürst **Boris Wladimirowitsh**, sündinud 12. Nowembril 1877.
Suurvürst **Andreas Wladimirowitsh**, sünd. 2. Mail 1879.
Suurwürstinna **Helena Wladimirowna**, sünd. 18. Januaril 1882.

2. Suurvürst **Aleksei Aleksandrowitsh**, sünd. 2. Jan. 1850.
3. Suurvürst **Sergei Aleksandrowitsh**, sünd. 29. Aprillil 1857, laul. 2. Junil 1884 Hesseni printseßi, suurw. **Elisabetiga**.
4. Suurvürst **Paul Aleksandrowitsh**, sünd. 21. Sept. 1860, laulatud 4. Junil 1889 Greqamaa printseßi, suurwürstinna **Aleksandra Georgiewnaga**, kes furnud 12. Sept. 1891.

Nende lapsed:

Suurwürstinna **Maria Pawlowna**, sünd. 6. Aprillil 1890.

Keisri õde:

5. Suurwürstinna **Maria Aleksandrowna**, sünd. 5. Okt. 1853, laulatud 11. Januaril 1874 Inglise printsi, Edinburi hertsogiga **Alfred Crust Albertiga**, sünd. 6. Augustil 1844.

Keisri Majesteedi sugulased riigivalitsejad.

- Daanimaa.** Kuningas Kristjan II., 73 aastat wana, meie Keisri Proua isa.
- Greekimaa.** Kuningas Georg I., meie Keisri Proua wend, 46 aastat wana.
- Inglismaa.** Kuninganna Viktoria, 72 a. wana. Kroonprintsi abikaasa Aleksander, 46 a. wana, meie Keisri Proua õde.
-

Teised walitsejad.

- Saksa keiser Wilhelm II. 33 aastat wana.
- Austria keiser Franz Josef, 62 a. wana.
- Türgi sultan Abdul Hamid 50 a. w.
- Prantsuse rahwariigi president Sady Carnot 50 a. w.
- Italia kuningas Humberto 48 a. w.
- Hispania kuninganna Marie Kristine 39 a. w.
- Portugalia kuningas Karl I. 29 a. w.
- Hollandi kuninganna Emma.
- Rootsi kun. Oskar II. 53 a. w.
- Belgia kun. Leopold II. 57 a. w.
- Serbia kun. Aleksander I. 17 a. w.
- Rumenia kun. Karl I. 53 a. w.
- Bulgaria würst Ferdinand 32 a. w.
- Montenegro würst Nikolaus 51 a. w.
-

Siriku- ja kroonupühad,

millal Wene riigi koolid ja kohtud kinni on.

1. Januaril	Uue aasta hakatus.
6. "	Kolme kuninga päew.
2. Webruaril	Küünla päew.
14—15. "	Wõinädal.
26. "	Keisri Herra Aleksander Aleksandrowitschi sündimise p. Palmepäew.
" 2. Märtsil	Keisri Herra Aleksander Aleksandrowitschi auujärjele astumise püha.
25. "	Maarja kuulutamise päew.
29. "	Palmipunde püha.
2. Aprillil	Suur neljapäew.
3. "	Suur reede.
4. "	Pühade laupäew.
5—11. "	Pühawõtte nädal.
6. Mail	Auujärjepärija Nikolai Aleksandrowitschi sündimise päew
9. "	Nigula päew.
14. "	Taewaminemise päew.
15. "	Keisri Mafesteetide kroonimise päew.
24—25. "	Nelipühad.
24. Junil	Zaani päew.
29. "	Peeter-Pauli päew.
22. Julil	Keisriproua Maria Feodorowna nimepäew.
6. Augustil	Kristuse ärjasetamise päew,
15. "	Rukki Maarja päew.
29. "	Joannele surma päew.
30. "	Keisri Herra Aleksander Aleksandrowitschi nimepäew.
8. Septembril	Maarja sündimise päew.
14. "	Nisti ülendamise päew.
26. "	Joannele õpetamise päew.
1. Oktobril	Maarja kaitsemise ja eestpalwe päew.
4. "	Lõikuse püha.
17. "	Keiserliku perekonna õnneliku pääsemise püha Wotki raudtee- õnnetusest.
22. "	Kasani Maarja päew.
25. "	Dige uju üleswõtmise püha.
14. Nowembril	Keisriproua Maria Feodorowna sündimise päew.
21. "	Maarja ohwerdamise päew.
22. "	Surnude püha.
6. Detsembril	Nigula p. Auujärjepärija Nikolai Aleksandrowitschi nimep.
25—27. "	Wõlu pühad.

U a a d a p ä e w a d.

Januari=kuul.

7. Tartus, suur saksa laat, 3 n.
7. Riias, 3 päewa.
7. Wõrus, linolaat, 3 päewa.
7. Orgital, Merjama tih., 2 p.
10. Gaapsalus, 2 päewa.
11. Jõeleftme m. Harjumaal, 2 p.
17. Koloweres, Kullama tih., 2 p.
25. Pärnus, lina ja hoostel., 3 p.
25. Wiljandis, 3 p.
27. Ratweres, 2 p.
30. Wolmaris, kraam. laat, 2 p.
- Raplas, Harjumaal, kolmandamal reedel pärast nääri=päewa.

Webruari=kuul.

2. Baldiskis, 2 p.
2. Walgas, saksa laat, 8 p.
2. Wõrul, 1 p.
3. Wiljandis, saksa laat, 8 p.
3. Reblastes, Läänem. linal. 2 p.
4. Suure Lähtrus, Läänem. 2 p.
4. Tartus, lina laat, 2 p.
6. Narwas, 4 p.
6. Paides, 1 p.
- Audrus, Pärnu maak., reede enne wastla päewa.
- Lihulas, esmasp. e. wastlap.
8. Walgas, lina laat, 2 p.
12. Kuresaares, saksa laat, 10 p.
15. Wiljandis, lina laat, 3 p.
15. Wõnnus, lina laat, 2 p.
18. Jõhwis, Wiru maak., 2 p.
20. Kivilo kõrtfi juures, Harjumaal 2 p.
20. Siisu m., Türi tih., hooste ja lina laat, 2 p.
20. Siisu m., Turpla tih., 2 p.
22. Wõrul, saksa laat. 8 p.

23. Sageri kiriku juures, 2 p.
24. Wana = Kulbenes, Walga maakonnas 1 p.
27. Lemsalus, lina laat, 2 p.

Märtsi=kuul.

3. Raka wallas Ambla kiriku juures, 2 p.
5. Kofora m., Kallaste külas, Tartu maak., 2 p.
9. Laetweres, Wirumaal, 2 p.
10. Wasknarwas, Wiru maak. 3 p.
10. Peterburi kub. Dudowa kreis. Strägowa Luteruse kir. j. 3 p.
15. Paides, 1 p.
16. Zeertsenis, Walga maak. 1 p.
30. Raufes, Walga maak., 1 p.
- Walgutas, Tartu maakon., neljap. enne Suurt neljap.
- Keila kiriku juures, Harjumaal, esmasp. pärast kolmandamat püha paastus. 2 p.
- Raplas, Harjumaal, esimesel esmaspäeval paastukuus.
- Lihulas, nädal p. Lihawõtte.

Aprilli=kuul.

5. Preedi wallas, Wabo külas, Koeru tih., Järwa maak. 2 p.
8. Riias, hooste laat, 4 p.
- Ratweres esmasp. ja teisip. pärast Lihawõtte pühi.
- Wiljandis nädal pär. Suurt neljapäewa, 1 p.
10. Wõrul, 2 p.
- Watla m., Karuse tih., 2 p.
- Langeb laat juure Paastu nädala pääle, siis peetakse reede ja laupäewa enne palmi puude püha ära.

12. Sooniste m., Kullamaa f. 2 p.
16. Lemsalis, 1 p.
19. Alamustenis (Krootuse m.)
Wõru maak., 1 p.
19. Wõnnu linnas, 2 p.
20. Kujjas, Wolmari maak., 2 p.
20. Pühajärvemõisas Kuustas-
kul, Tartu maak., lojuste
ja lina laat, 2 p.
20. Ojuli m., Wõnnu maak. 1 p.
20. Anias, Harju-Jaani kih. 2 p.
- Pärnus, esmaspäew ja teisipäew enne Jüripäewa.
21. Wolmaris, hooste laat, 2 p.
23. Loubonis, Wõnnu maak. 1 p.
23. Wolmari mõisas, Wolmari
linna ligidal, 1 p.
24. Järwakandi mõisas, Harju
maak., 2 p.
25. Wana-Satenhovi m. Walga
maak., 1 p.
- Palmse mõisas, Viru maak.
Wiitna kõrtsi juures kstkn.
pärast Lihawõtte püha, 3 p.
27. Tirsenis, Walga maak., 1 p.
28. Misjus (Wastfeliina f.), 1 p.

Mai=kuul.

1. Karilatsis (Kähri mõisas),
Wõru maak., 2 p.
1. Rahrsdabas, Wõnnu maak.,
1 päew.
1. Straupes, Wolmari maak.,
1 päew.
9. Wõõbsjus, Rāpina kih., 1 p.
22. Lūsteris, Lõõseri kih., 1 p.
- Loodi mõis., Wiljandi maak.,
päew pärast taewaminemise
püha, 1 p.

Juni=kuul.

1. Ojolis, Seepalne kih., 1 p.

10. Mustwee alewis, Tartu
maak., 3 p.
11. Wõnnus, 8 p.
15. Rahmulas, Wõnnu maak.,
1 päew.
15. Lihderis, Wõnnu maak., 1 p.
16. Kaskweres, 2 p.
17. Odesenis, Kaltsnaue kih. 1 p.
20. Riias, 3 näd.
20. Wõrul, 1 p.
20. Palmises, Viru maak., 3 p.
20. Paides, 1 p.
20. Tallinnas, sassa laat, 2 näd.
22. Wiljandis, 1 p.
24. Kaale mõisas, 1 p.
24. Ramtas, Uue-Peebalgi kih.
1 päew.
25. Bährsaunes, Wõnnu maak.,
1 päew.
25. Raunas, Wõnnu maak., 1 p.
25. Walgas, 1 p.
27. Tallinnas, willa laat, 8 p.
29. Tartus, 2 p.
29. Loodi mõisas, Wõnnu maak.
2 päewa.
29. Beetola m., Kaltsnaue kih.,
1 päew.
29. Tarmastus, 1 p.
29. Triates, Walga maak., 1 p.
30. Klidges, Riia maakonnas.

Juli=kuul.

2. Pärnus, tarja laat, 2 p.
2. Karsti m., Pärnu maak., 1 p.
2. Smiltenis, Walga maak. 1 p.
2. Bestenis, Wõnnu maak., 1 p.
10. Ogeris, Ergle kihelk., 1 p.
10. Kuresaares, 12 p.
12. Shlofis, Riia maak., 8 p.
13. Kropes, Walga maak., 1 p.
20. Riias, willa laat, 3 näd.
20. Pärnus, sassa laat, 3 näd.
23. Ergles, Wõnnu maak., 1 p.

25. Lauberis, Magdalena kihelk.
Riia maak., 1 päew.
25. Seltinas, Walga maak. 1 p.
25. Sesweinas, Wõnnu maak. 1 p.
26. Ergenis, Walga maak., 1 p.
29. Paltsmares, Walga mt. 1 p.

Augusti=kuul.

1. Seere m. Jaama kih., Saare-
maal, hooste ja weiste l., 3 p.
2. Wätkas, Peebalgi kih., 1 p.
10. Walgas, 1 p.
10. Westenis, Wõnnu maak. 1 p.
10. Ketjes, Riitaure kih., 1 p.
10. Kolgowskis, Tirse kih., 1 p.
10. Voorupes, Sigulda kih., 1 p.
10. Uues-Laitsnas, Opet. k., 1 p.
10. Muujenis, Wolmari kih., 1 p.
10. Lemsalis, 1 p.
10. Moisetatsis, Tartu maak. 1 p.
15. Helmes, Wiljandi maak., 2 p.
15. Alutsneses, Walga mt., 1 p.
15. Prumbrotis, Wolm. mt., 1 p.
15. Sesweinas, Wõnnu mt., 1 p.
15. Smiltenis, Walga mt., 1 p.
24. Ergles, Wõnnu maak., 1 p.
24. Rühjas, Wolmari mt., 1 p.
24. Siguldas, Riia maak., 1 p.
24. Rose ja Roofi mõisas, Harju-
maal, 1 p.
24. Wastemõis, Wiljandi mt. 2 p
28. Wõrus, 1 p.
28. Rilingis, Pärnu maak., 1 p.
28. Selles, Wändra kih., hooste
ja weiste laad, 2 p.
29. Kormes, Walga maak., 1 p.
29. Tirjes, Walga maak., 1 p.
30. Rantsus, 1 p.

Septembri=kuul.

1. Kuresaares, 3 p.
1. Siso mõisas, Türi kih., 1 p.
1. Torgu m., Jaama kih., 1 p.

1. Osolis, Leepkalre kih., 1 p.
- 1—2. Siso m. Turpla kih., 2 p.
2. Abjas, Wiljandi maak., 2 p.
2. Tammistes, Tartu maak. 2 p.
4. Rāpinas, Tartu maak., 2 p.
5. Rühjas, Wolmari maak., 1 p.
5. Leelalis, Riia maak., 2 p.
5. Saasbergis, Alutsnese k., 1 p.
5. Sindis, Pärnu maak., 1 p.
6. Tägeperas, Wiljandi maak.,
1 päew.
6. Westenas, Wõnnu maak. 1 p.
6. Bormannis, Gaugene k., 1 p.
8. Rooses, Wõnnu maak., 1 p.
8. Lauronis, Wõnnu maak. 1 p.
8. Voorupes, Sigulda kih., 1 p.
8. Kulbenes, Walga maak., 1 p.
8. Stokmannis, Kooknese k. 1 p.
8. Rõuge kiriku juures, Wõru
maak., 1 p.
8. Põlwa kiriku juures, Wõru
maak., 1 p.
8. Tartus, 3 p.
8. Gaugenes, Walga maak. 1 p.
8. Burtnefis, 1 p.
8. Abjelis, Walga maak., 1 p.
9. Rastnas, Pärnu maak., 1 p.
9. Riias, hoostelaad, 4 p.
10. Patkūlas, Wõnnu maak., 1 p.
10. Leelas, Riia maak., 1 p.
10. Drustus, Wõnnu maak., 1 p.
10. Oidres, Wiljandi maak., 2 p.
10. Wana = Salatšis, Wolmri
maak., 2 p.
10. Sūrgaweres, Wiljandi maa-
konnas, 2 p.
10. Mūhu Suures mõisas, 4 p.
10. Jārwatandi mõisas, Harju
maak., 2 p.
10. Paides, 1 p.
12. Uues-Laitsnas, Walga maa-
konnas, 1 p.
12. Bihzeemes, Tritati kih., 2 p.

13. Wana Antsmõijas, Wõru maak., 2 p.
13. Põõraweres, Pärnu m., 1 p.
13. Seltinas, Walga maak., 1 p.
14. Saapjalus, 2 p.
- Uuemõijas, (Harjumaal) kolmandal Septembrikuu teispäewal, Kuivajõe kõrtsi j. 3 p.
15. Kurejaares, 2 p.
15. Põltsamal, 2 p.
15. Korte ja Salatsi m., Walga maak., 1 p.
15. Ahrzeemes, Umurje kih., 1 p.
15. Peterburgi kuber. Duduma kreisis, Stragowa Luteruse kiriku juures 2 p.
16. Kirepis, Tartu maak., 2 p.
17. Suntsis, Riia maak., 1 p.
17. Nõtkenis, Wõnnu maak., 1 p.
18. Audrus, Pärnu maak., 1 p.
18. Orgita m., Merjama kih., 2 p.
20. Wändras, Pärnu maak., 2 p.
20. Wõnnus, 2 p.
20. Karmas, 3 p.
20. Ehlois, Riia maak., 1 p.
21. Skultes, Riia maak., 1 p.
21. Baanuses, Smilteni kih., 1 p.
21. Paunes, Madije kihelk., 1 p.
21. Kolgowskis, Tirseni kih., 1 p.
21. Wätkas, Wana-Peebalgi kih. 1 päew.
21. Jaunas, Riia maak., 2 p.
21. Mihiltes, Madije kihel., 1 p.
21. Praulenis, Sasdoni kih., 1 p.
21. Sännas, Wõru maak., 1 p.
21. Wolmaris, 1 p.
21. Baltistikis 2 p.
22. Jõhwis, Wiru maak., 1 p.
22. Palmse mõisas, Wirumaal, Wiitna kõrtsi juures, 3 p.
- Pärnus, esmap. e. Mikhlikip.
23. Stalbas, Straupe kihelk., Wolmari maak., 1 p.

24. Sageri kiriku juures, Harju maak., 2 p.
24. Sasdonis, Wõnnu maak., 1 p.
24. Ramfes, Uue-Peebalgi k. 1 p.
24. Wiljandis, 2 p.
24. Wõrul, 2 p.
24. Pihulas, Lääne maak., 2 p.
25. Purnekis, Wolmari m., 2 p.
26. Titelis, Wolmari maak., 2 p.
26. Tallinnas, 3 p.
26. Kurejaares, 3 p.
27. Dogeris, Wõnnu maak., 1 p.
28. Kaskweres, 3 p.
29. Alswikis, Walga maakonnas, Mitauro kih., 1 p.
29. Weise-Straupes, Wolmari maak., 1 p.
29. Sesweinias, Wõnnu m., 1 p.
29. Wihrotas, 1 p.
29. Gaides, Rubeni kihelk., 1 p.
29. Walgas, 1 p.
29. Tartus, 3 p.
29. Wafseliina mõisas, 2 p.
29. Preebi wallas, Babo külas, Koerukih., Järwa maak., 2 p.
29. Keblastes, Läänemaal, 3 p.
- Jõeletmas, Harjumaal, näd. pärast Mikhlikipäewa.
- Raplas esimesel reedil pärast Mikhlikipäewa.

Oktobrikuul.

1. Graftweres, Ritsiko kõrtsi juures, Wõru maak., 1 p.
1. Kurejaares, 3 p.
1. Wana-Kaltsenaues, Wõnnu maak., 1 p.
1. Kaarmas ja Hainestel, Saaremaal, 3 p.
1. Mitauris, Riia maak., 1 p.
1. Tritates, Walga maak., 1 p.
2. Kenses, Wolmari maak., 1 p.
2. Wastemõijas, Wilj. m., 2 p.

3. Raunas, Wõnnu maak., 1 p.
3. Sinolis, Virse kihelk., 1 p.
3. Uue-Salatfis, Wol. m. 2 p.
4. Koloweres, Lääne maak., 2 p.
4. Jumurdas, Ergle kih., 1 p.
4. Raufes, Baltsmannikih., 1 p.
4. Wirkenis, 2 p.
4. Ruustakul, Tartu maak., 2 p.
4. Tõhwis, Wiru maak., 3 p.
5. Uwinurme m., Tartu maak.,
Lohusuu külas, 2 p.
5. Wõõbsus, Rāpina kih., 1 p.
6. Weetalwas, Wõnnu mk., 1 p.
6. Virshus, Sesweina kih., 1 p.
6. Drustis, Serbeni kih. 3 p.
6. Lutsnikus, Rõuge kih., 2 p.
6. Tarwastus, 2 p.
8. Haapsalus, 2 p.
9. Laetweres, Wirumaal, 2 p.
9. Lemsalis, 2 p.
9. Dopes, Opetalna kih. 1 p.
9. Opermengles, Magd. t., 2 p.
9. Laalis, Pärnu maak., 2 p.
10. Rõo m., Wiljandi maak., 1 p.
10. Woisefatfis, Tartu mk., 2 p.
10. Kassinurmes, Tartu mk., 1 p.
11. Laatres, Tartu maak., 2 p.
11. Krootuses, Wõnnu mk., 1 p.
12. Soonistem, Kullamaa kih., 2 p.
13. Mahrzeenis, Bärsoni kih., 1 p.
14. Lubejas, Lõõseri kihelk., 1 p.
15. Suures Pähtrus, Läänem. 2 p.
15. Lustiweres, Wilj. m., 2 p.
15. Westemõisjas, Tartu maak.,
„Pusu“ laat, 2 p.
16. Wõnnus, 1 p.
17. Watla m., Karuse kih., 2 p.
18. Kihderis, Wõnnu maak., Ses-
weina kihelkonnas, 1 p.
18. Sindis, Pärnu maak., 1 p.
18. Mõnistes, Wõru maak., 3 p.
19. Kullina m., Wiru maak., 2 p.
20. Lindoras, Wastfelliina kih. 1 p.

20. Wändras, Pärnu maak., 2 p.
21. Numeisfres, Walga mk., 1 p.
22. Nisfis, Harju maak. 1 p.
28. Bormannis, Walga mk., 1 p.
28. Wolmaris, 3 p.
28. Tõgewas, Laiuse kih., 2 p.
28. Nisjus, Wastfelliina t., 1 p.

Nowembri=kuul.

1. Tartus, 2 p.
1. Kusses, Sesweina kihelk.,
Wõnnu maak., 1 p.
4. Bloomes, Smilteni kihelk.,
Walga maak., 1 p.
10. Mustwes, Tartu mk., 3 p.
10. Ruhjas, Wolmari mk., 2 p.
10. Paides, 2 p.
11. Beefenes, Westene kihelk.,
Wõnnu maak., 1 päew.
15. Wilgas, Lääne maak., lina
laat, 2 p.
15. Woltwetis, Pärnu mk., 1 p.
20. Walgas, lina laat, 2 p.
22. Kata wallas, Järwa maak.,
Ambla kiriku juures, 2 p.
25. Wiljandis, lina laat, 3 p.
25. Wolmaris, lina laat, 3 p.
30. Numeistres, Walga mk., 1 p.

Detsembrikuul.

1. Wastnarwas, Wiru mk., 3 p.
1. Alatskiwi m. Nina kõrtsij. 1 p.
5. Põrraweres, Pärnu maak.,
lina laat, 1 p.
6. Wõõbsus, Rāpina kih., 1 p.
10. Wõnnus, lina laat, 2 p.
10. Riias, jõulu laat kuni 10 jan.
13. Wõrus, lina laat, 3 p.
16. Paides, lina laat, 2 p.
27. Walgas, jassa laat, 10 p.
- Merjamal, Lääne maak.,
esmap. pärast kolmandat
Kristuse tulek. p.
- Pärnus esmp. teisp. e. jõulu.

Kirjade ja pakkide postiraha.

Ristpaelade all jaadetud asjade eest iga 4 loodi päält	2 kop.
Rinniste lihtkirjade eest iga loodi päält	7 "
Rinnitatud kirjade eest iga loodi päält	7 "
Nende finnitamise " " " "	7 "
Lahtiste kirjade " " " "	3 "
Pakkide eest naela päält 500 werstani :	5 "
500 werstast 1000 werstani	10 "
Rahakirjade eest iga loodi päält	7 "
Päale selle iga rubla päält kuni 600 rublani	1½ "
Rõige weissem maks ühe paki eest on	20 "

Tempelmargid.

80 kopikulised tempelmargid tulewad päale panna: ristimise tähele ja igale muule tunnistusele; iga kaebusekirja päale, mis kohtu kätte sisje antakse, ja et kohtu otsust kätte saada, peab veel üks 80 kop. mark juurde lisama. Marksid müüakse igas kroonu rentereis.

Iga kviitungi ja rehnungi päale peab 5 kopikuline mark pandama, mille summa üle 5 rubla on. Kwiteerimise juures kirjutatakse nimi margist läbi.

Raudtee sõidud.

Tartust Peterburisse. Arasõit Tartust kell 7, 54 m. õ., jõuab Tapale kell 11, 27 m. õõfi, Peterburi 9, 40 m. hom. Arasõit Tapalt õõfi kell 12, 7 min. ja õhtu kell 6, 57 min.

Sumised sõidud: Tallinna. Arasõit Tartust kell 12, 41 min. Jõgewalt kell 2, 26 m., Tapalt kell 5, 28 m., jõuab Tallinna kell 8, 32 m. õhtu.

Tallinnast Tartu. Arasõit kell 6, 37 min. hom., Tapal kell 12 l., Tartus kell 6, 5 m.

Tartust Walga. Arasõit kell 12, 6 m. l. Elwalt kell 1, 10 m., Pukast kell 2, 5 m., Sangastest k. 3, 2. m., Walgas kell 3, 35 m., Riiga kell 11, 50 m. õõfi.

Walgast Tartu. Arasõit kell 3, 38 m. p. l. Tartus kell 6, 6 m. õhtu.

Talijed sõidud:

Tartuist Tallinna: Ärasõit Tartuist kell 12, 16, m. p. l., Jõgewalt k. 2, 17 m., Tapalt k. 6, 23 m., jõuab Tallinna k. 8, 32 m. õhtu.

Tallinnast Tartu: Ärasõit Tallinnast kell 9, 37 min. h., Tapalt k. 12, 28 m., on Jõgewal k. 3, 58 m. p. l., jõuab Tartu kell 5, 41 m. õhtu.

Tartuist Walka: Ärasõit Tartuist kell 11, 46 m. e. l. ja kell 9, 46 m. õ., jõuab Walka kell 3, 9 m. p. l. ja kell 1, 46 m. õ. Riiga k. 10, 16 m. õ. ja kell 8, 46 m. h.

Walgast Tartu: Ärasõit kell 3, 11 min. p. l. ja kell 4, 53 m. hom., jõuab Tartu kell 6, 36 m. p. l. ja k. 8, 56 m. h.

Raudtee sõiduhinnad.

	III kl. fop.	II. kl. fop.	I kl. fop.	Bersta.
Tartuist Tapale	1,53	2,99	3,98	107
Tartuist Tallinna	2,53	5,11	6,74	179
Tartuist Rakweresje	1,89	3,69	4,61	131
Tartuist Peterburi	5,46	10,69	14,20	381
Tartuist Wõrula	1,93	3,78	5,03	133
Tartuist Walka	1,13	2,20	2,93	78
Tartuist Wolmari	1,77	3,46	4,01	122
Tartuist Wõndu	2,14	4,19	5,56	148
Tartuist Riiga	3,34	6,53	8,70	232
Tartuist Pihkwa	3,05	5 96	7,85	212

Raudtee teadused

Pakkide wastuwõtmine raudteel lõpeb 10 minutit, piletide müümine 5 minutit enne ära sõitmist. Sõedu pilet maksab üksi selleks korrats, mille tarwis ta ostetud on; kes pärast pileti ostmist wiibib ja lasseb rongi ära minna, see on ostetud pileti hinna diguse kaotanud ja peab, kui edasi tahab sõita, uue pileti ostma. — Jga reisija võib 2 leistikat hinnata kaasa wõtta. Lapsed, alla wiis aastat wanad, wiiafsse maksuta edasi, 5—10 aastased maksawad I. ja II. klassis poole, III. klassis $\frac{1}{4}$ sõidu hinda. — Pooljaamades antakse piletid tuni pärisjaamadeni. Kes kaugemale tahab sõita, peab jääl uue pileti ostma. Sõjel ei peeta pooljaamade juures mitte rongi finni.

Telegrahwi sõnumid.

mõetakse iga päew kellu 8 kuni kesköö kellu 12 wastu. Iga sõna, mis Euroopa Wenemaa kohtadesse ja Kaukasiasse telegrahweritakse, maksab 5 kop.; pääle selle mõetakse veel 15 kop. põhjustakski. Aasia-Wenemaale ja Tagakaspiasse telegrahweerimise eest mõetakse sõna päält 10 kop. ja põhjustakski 15 kop.

Tartu sõiduwoorimeeste taks.

		1 hob.	2 hob.
$\frac{1}{4}$	tunni eest linna piiris	10 kop.,	15 kop.
$\frac{1}{2}$	" " " "	20 "	30 "
$\frac{3}{4}$	" " " "	30 "	45 "
1	" " " "	40 "	60 "
$\frac{1}{2}$	" " patseerimise sõit	30 "	50 "
1	" " " "	50 "	80 "

Dõsi kella ühest kella kuueni hom. on sõiduhind pool tallim. — Sõiduhind linna politsei piirist väljas, on leppimise asi.

Eesti linnade inimeste arv.

Tallinnas elab wiimase rahwalugemise järele 52,000, Tartus 33,000, Pärnus 13,000, Rakweres 4,200, Wiljandis 3,700, Kurejaares 3,400, Haapsalus 3,000, Võrus 2,700, Paides 2,200 ja Baltistis 1,000 inimest.

Wenertigi ülikoolid.

1.	Moskwas	ajutatud	1755 aastal.
2.	Tartus	"	1802 "
3.	Rajanis	"	1804 "
4.	Harkowis	"	1804 "
5.	Peterburis	"	1819 "
6.	Helsingis	"	1828 "
7.	Rijewis	"	1824 "
8.	Odessas	"	1855 "
9.	Warsjavis	"	1869 "

Viivimaa kaelakohus käesolewa aasta- saja alguseni.

A. Saal.

Wanade Gesti laste kohtupidamisest ega seadusest ei räägi ajaraamatud midagi. Sellest aga ei wõi meie veel otsustada, et neil kuritööde tarwis mingit nuhtlust ei olnud. Diguse tundmus on igale ühele sündimise kingitus, mis rahwaste riiklises kooselamises tarwilisel kombel seaduseks kaswab. Gesti rahwa juures ei wõinud see ka teisiti olla. Nende seadused on wistist jelleläbi unustuse jisse sattunud, et wõerad ärawõitjad nad oma pärisorjaks tegiwad ning nende üle oma seaduste järele kohut mõistma hakkasiwad. Wististe on Gesti lastel aga õige mõnused nuhtlemise kombes olnud, sest wanaste (13. ja 14. aastasajal) wõtsiwad kohtumõistjad rahwa seast wanemaid mehi kohtu mõistmise juurde otse tegijateks (Rechtsfinder). Meie tähtsam wana ajaloo kirjutaja Läti Hindrik on ka ses asjas, nagu kõigis rahwa sümimise elusse puutuwates küsimustes, ütle mata kisse olnud ega midagi kirja pannud. Sellepärast, et teaduse materjal pundub, peame wanast Gesti kohtupidamisest waitides mööda minema ja Saksa kohtuid waatama.

Wanas Viivi riütliseaduses¹⁾ 131. päätükis seisab nõnda:

„W a r a s, kes ühe ferdingi²⁾ wäärt asja marguse pärast kohtusse kaewatakse, peab üles poodud saama. Warastob ta wähem kui ühe ferdingi eest, siis peab talle

1) De Gemenen Stichtschen Rechte, h m Sticht van Ryga, geheten Dat Ridderrecht.

2) 1 ferding oli 138 kop. hõb.

palawa rauaga palgede ehk kõrwade pääle märgid põletatama ehk teda kidadega peksetama, kui ta ennast mitte kune margi³⁾ eest lahti ei osta.

Warastatakse midagi lossist ehk kirikust, saunast ehk weskist, ja on see asi ainult ühe loodi⁴⁾ wäärt, siis peab waras wõllas surema. On wargus wähem, siis on ta trahw niisama sugune kui wargal, kes wähem kui ühe ferdingi eest on warastanud.

Kui keegi, kelle pääle warguse kahtlus on langenud, kohtusse kaewatakse ja kohtumõistjad ehk teised laitmata mehed oma teadmiseft tunnistawad, et ta juba warguse pärast kohtu ees rahatrahwi on pidanud maksma, siis wõib niisugune ennast üksi tuleproowi⁵⁾ läbi weel õigeks teha.

Üks laitmata mees, kes ialgi warguse pärast trahwi ei ole kunnud, wõib oma pääle tõstetud warguse kaebtust wandega tühjaks teha. Teiefordse kaebduse pärast wõib ta ennast aga teiste wannete läbi päästa. Kolmandama kohtulikule kaebduse juures on tal ennast tuleproowiga puhastada. Aga kaebaja peab enne wanduma, et ta mitte wiha ehk mõne teise waenliku põhjuse pärast, waid oma wara kahju pärast kaebdust on tõstnud. Põletab kaebduse alune enese tuleproowi juures ära, siis peab ta rippuma, ei hakka tuli temasse mitte, siis peab kaebaja talle kahjutasumiseks ühe margi hõb. maksma.

Seesama seadus maksab ka mõõdu ja kaalu mõltsimise ja petise kauba kohta, kui keegi niisuguse juures kätte saadakse, sest et kõik niisugused inimesed otsekui wargad on.

Mõrtsukad, wargad, kes wiljapõldudel, weskiteft kirikutest ja kirikuaidadelt warastawad, äraandjad, põle-

3) 1 mark oli 4 ferdingi = 552 kop. hõb.

4) umbes 34 kop.

5) Tuleproowi tehti sellesama seaduse 38. päätläi järele nõnda: Kohtualune, kes ennast süüist, mis ta pääle kaewatud oli, puhastada tahtis, pidi omale kahest puhastamise abinõust teise walima, kas tuliit randa määratud aja kääs hoidma, ehk oma kää küünarnukini keewasse katlasse pistma (dat hjer tho dregen, edder in einer sedentigen ketel tho gripen, beth an de ellenbogen).

tajad ja kõik käikjalad, kes oma herrade käskude täitmises mitte nende, vaid oma kasu otsivad, peavad ratta pääl jurema⁶).

Surnuks lööjad, röövlid, inimesed, kes kahjutegemise pärast ettemõtlemisega tulb süütaavad, ilma et ta kahju sai teha, avalikud rahu ja julguse ja abielu rikkujad peavad pää kaotama.

Warguse jälgajad kui ka abimehed, kui nende vastu tunnistusi on, seisawad nendesamade trahwide all, mis waraste ja röövlite kohta on määratud.

132. p ä ä t ü k k.

Pistiinimene, kes oma usutunnistusest taganeb, nõidumiseega ehk ära kihwtitamisega tegemist teeb, peab, kui ta vastu tunnistusi on, tuleriida pääl ära põletatud saama.

134. p ä ä t ü k k.

Lööb keegi wastupanemises oma wastase surnuks, siis peab ta priiks saama, kui ta ise kohtule oma tegu üles tunnistab ja kohtu poolt pääle pantawa trahwiraha ära maksab. Kui aga surnu kohtu ette wiiakse ja surmaja pääle kaematakse, enne kui ta iseennast üles on annud, siis peab ta aastaks ja kuueks kuuks maalt wälja minema, jelle ähwardusega, et ta pää kaotab, kui teda maalt leitakse.

136. p ä ä t ü k k.

Kes teise juu, nina, keele, silmad, kõrwad, mehe liimed, käed ehk jalad ära wigastab, peab iga niisuguse wigastuse eest pool elu lunastuse hinda⁷) trahwi maksma.

6) Parandatud Riiklikseaduses päätükk 38 ja 80 lisatakse siia veel juurde: „On ta aga waimulik (papp), kes seda pattu on teinud, siis peab teda ära põletatama“.

7) Elu lunastuse hind oli see summa raha, mille eest surma mõistetud inimene enese elu wõis päästa. See oli waranduse, seisuse ja sugu järel wäga mitmesugune, kohtumõistja määrata. Enamiste oli elulunastuse hind 6 marka.

Kes kellegi pöidla ära lööb, maksab selle eest 6, esimese sõrme eest 5, keskmise sõrme eest 4, selle järgmise eest 3 ja viitse sõrme eest 2 marka⁸⁾.

Seesama seadus maksab ka warwaste kohta.

Kes teisel purimise hambad wälja lööb, maksab selle eest kuus, esimeste eest aga kolm marka.

155. p ä ä t ü f f.

Kes kaebtuse järele, mis tema pääle tõstetud, ära põgeneb, see on seega kaebtuse õigeks tunnistanud.

On ta pääle kurjateo süüdi tõstetud, siis peab teda linnupriiks⁹⁾ mõistatama.

159. p ä ä t ü f f.

Kui karjane karjahoidmise juures ühe looma ära kaotab, siis peab ta ise seda wälja maksma.

165. p ä ä t ü f f.

Mis karjane rööwlite ehk huntide läbi kaotab, peab ta tasuma, kui ta ise haawamata jäänud ja mitte tunnistajate läbi tõeks ei wõi teha, et ta waljuste appi on sijendanud.

167. p ä ä t ü f f.

Weitsjed kümneise maksud¹⁰⁾ peawad Sumistepühade laupäewal, ruffikümnes Salobi päewal, kõikjuguiste rohude kümnes¹¹⁾ nagu ka kaerad, humalad ehk käsitööd¹²⁾ Pärtlipäewal ja kõik teised maksud¹³⁾, mis maa eest antakse, maksetud saama.

8) 1 mark = 4 Alberti taalrit ehk 4 ferdingi, 1 ferding = 138 kop.

9) Maalt põgenema, kus seadus tema elu ei kaitsnud.

10) „Smalen tegenden“. Selle all on kõik weitsjed elawad loomad, nagu lused, kanad, pardid, aned, seapõrjad jne mõista.

11) Miatwiljad, nagu kapsad, naarid, oad, herned, kõik jõddawad ja mõijas tarwitatawad rohud ja puuwiljad jne.

12) Lõngad, kangad, wõrgud jne.

13) Riitlikonna mahategemise järele 1472 on need pääle põllusaagi kümneise: humalad, mesi, aned, pell, liha, heinad, hõled, puud, lauad ja muud, mis talupojal on, „wat he vor Sulkumpst hat“.

Kalendri kitjas riim ei luba rohkem näitusi wana aja seadustest siia ülesse wõtta. Need seadused on sellest ajast saadik, mil Saklad meie maa walitsuse oma kätte saiwad, kuni Aleksander I. walitsuse ajani maksnud. Riiklause on Riiklaidiguse siin maal walitsenud. Rootsi kuningad pehmendasiwad ka üht ja teist seadust, aga see ei muutnud asja palju. Inimeste piinamise, mille läbi kohtualused tunnistama sunniti, keelas Rootsi kuningas Kaarel XI. 22. detf. 1686 ära, sest et „hirmsa piinamise ja walu pärast mõni ka seda tunnistab, mis ialgi pole sündinud.“ Et see inimlik seadus üleüldse maksmaks ei saanud, näeme ühest kohtuprotokollist et 6. juulil 1697. Nurmhausi mõisakohus Kuuramaal üht talupoega, Swife Siimoni, piinamise läbi tunnistama sundis, et ta nõid olla, mille pääle ta elawalt ära põletati.

Wanas Rootsi seaduses, 17. oktoobrist 1687, seisab „wandumise keelus“ punkt XI: „Kui keegi saatanaaga ühenduses on, kas kirja läbi ehk suusõnaga, siis peab selle elu wõetama, nagu oleks ta nõid“.

20. mail 1731 trükiti Moskwas senati käsk, mille järele nõiad ära põletatud pidiwad saama; niisama ka need, kes nende käest nõuu küsisiwad.

Sarnased seadused kehtisiwad käesolewa aastasaja alguseni! Siis astus meie igaweste unustamata Wabastaja Rõrgestõnnis keiser Aleksander I. Wene troonile. Tema ajas orjapõlwe õõ ja kaotas wanaks jäänud seadused.

Heidame lõppeks weel lühikese pilgu selle aja pääle tagasi, mis nagu pime õõ meie seljataga seisab.

Surmanuhtluse all oliwad:

1) Rõikjused mõrtsuka tööd, keha wigastused, rasfed haawamised, röövimised, wõgiwaldsused inimeste riisumised ja auuteotused; 2) majapõletamised, majast röövimised; 3) wargus üle 60 rubla, ehk kui keegi neli korda

oli warastanud ja see kofku 20 rublatki suur ei olnud; taskumargus, wale kaalude tarvitamine kauplemise juures ja ebatruudus teise waranduse juures;

4) Jumala teotamine, jumalateenistuse rikkumine, wägiwaldsed tööd kirikus, ususalgamine, teise usku meelitamine, nõidus, saadanaga läbikäimine.

5) Kõik kuritööd riigivalitsejate vastu.

Muud eksitused ja kuritööd saiwad kergemalt trahwitud. Rootsi walitsuse ajani oli kõik kohtumõistmise õigus mõisnikkude käes, mille pärast neil kellegi ees wastutamist ei olnud. Keiserinna Katharina II. walitsusega hakkas see määramata eesõigus kaduma ning Aleksander I. tõstis ka pärisorjad, kellel mingit õigust ei olnud, inimese seisuse sisse.

Puhmastif.

A. G. Meie teeme puhma ja pöösa wahel wahet. Puhmas on niisugune taim, mille ladwad talwel ära kaowad, kuna pöösa ladwad üle talwe elawad. Nõgesed, koirohi ja maltjad on puhmad, sõstrad, wabarad ja kadakad pöösad.

Mõlemate juured elawad maa sees üle talwe ja mõlemate juurtest kasvawad mitu rootju wälja, mida meie pöösaaks ehk puhmaks nimetame. Mõlemate keskes on wäga ilusaid taimi, milledega meie oma elukohta wõime ehitada. Mõlemate keskest leiame taimi, mis rohkeid õilmeid kannawad ja oma ligikonda magusa lõhnaga täidawad.

Kaewab mitu pöösaft ligistiftu, siis on nende nimi pöösaftif. Niisama annawad mitmed puhmad puhmastiftu. Puhmastiftuks nimetame meie aga iseäranis üht suwetaimede kogu, mida meie kunstlikult kofku istutame. Niisugune puhmastif on tervele ligikonnale pühapäewa ehteks. Rewade algust sügise lõpuni ilustab ta aeda ja annab talle otse lõunemaaliku kuju. Meie soowime, et meie talud selle ehtega tutwust teeksiwad ja näitaksiwad,

mis nad taimedest oskavad kofku istutada. On meie talude elanikud ometi põllumehed, kellede elukutse just taimede kasvatamine on.

Puhmastikul on jään kõige jündsam koht, kus ta meil võimalikult sagedaste filmade ees seisab ja kuhu tuulemarud teda rikkuma ei pääse. Olumaja atna all ja ukse kõrvas, aia nurgas ehk keset muruplatssi, aias ehk tänawa ääres on tal auus asupaik. Muidugi teada, et loomad ta kallale ei tohi pääseda. Seks teeme talle weike aid ümber, kui ta ju muidu kindlas aias ei seisja.

Et puhmastiku taimi võimalikult lopsakalt kaswama ajada, seks pruugime tulust nõuu. Meie kaewame augu maa sisse, jalga kolm sügaw ja paar sülda lai. Siia paneme paar jalga lauda sõnnikut ehk ta, mis niisama hää on, linaluid sisse ja sellele muld pääle. Muld ajame augu keskpaigast paar jalga kõrgesse hunikusse, et keset puhmastikku kaswawaid taimi seda kõrgemaks tõsta. Linaluud ehk sõnnik läheb maa all soojaks ja annab taimede juurtele alumist soojust, mis neile aruldast kaswujõudu annab. Sügise ehk teisel kewadel võime soojuse materjali põlluwäeks tarwitada, nii et ta raisku ei lähe. Kõl puu lehti käes, võib neistgi sooja puhmastiku aluse teha. Puhmastiku auk ja selle järele ka tema künkas, mille pääle taimed istutame, on kas ümmargune ehk pikergune. Siin räägitaw puhmastik on 14 jalga risti läbi mõõta ja ümmargune.

Puhmastik tuleb nii istutada, et pikemad taimed keskpaigas ja lühemad ääre pool on. Siis on nad kõik ühtewiisi näha ja teewad ühtekokku toreda taimesalga. Suured taimed tulewad paar jalga üksteisest eemale istutada, weikesed ainult mõni toll, nii kuida nende suurus nõuab. Pikad taimed on pääle selle segamine, kuna lühikesed ääretaimed reas seisawad. Terwe puhmastik ei tohi liig ere ega paks olla. Esmesl korral on ta kõhn, kuna ta teisel korral küllalt pikaks ei saa kaswada.

Paljude puhmastikkude taimede seast walime meie

järgmised wälja, mida igamees seemnest wõib ise kaswata ja mis väga toreda puhmastiku annawad. Igale taimale lisame oma numbri juurde. Selle järele tuleb ta peendra pääle istutada, kus ta koht sellesama numbriga on ära tähendatud.

Puhmastiku plaan.

	4	5	6	4		
	6	3	2	3	5	
	5	2	1	1	2	6
4	3	1	1	1	3	4
	6	2	1	1	2	5
	5	3	2	3	6	
	4	6	5	4		

Puhmastiku taimed.

1. *Helianthus macrophyllus giganteus*, päewalill, wõib funi 15 jalga pikaks kaswada. Üks suur kollane lill ot-
saks nagu müts.
2. *Cannabis gigantea*, hiigla=kanep, funi 9 jalga
pikk, kaswab nagu kahar kuust.
3. *Zea Mais gigantea*, Türgi hiiglanisu, jalga
12 pikk.
4. *Ricinus Gibsoni*, ilus lehttaim, tumedad, metalli
läikega lehed ja warred. Veel mitu teist selle taim
seltsi on puhmastikuks sündsad, nagu *R. sanguineus*, tuli-
punaste wartega; *R. borboniënsis arboreus*, väga pikk;
R. macrophyllus atropurpureus, väga suured lehed ja must-
jaspunased warred.
5. *Artemisia gracilis*, koirohu seltsi, kanepi moodi
ilus taim, jalga 9 pikk, hää lõhn.
6. *Nicotiana atropurpurea*, punakas tubak, suured lehed.
7. *Zea japonica foliis variegatis*, jalga 3 pikk, wal-
ged jooned lehtede pääl, väga ilus.
8. *Périlla nankinensis*, tumepunased lehed, paar
jalga pikk, leherikas.

9. *Beta brasiliensis*, Brasília beet, punased lehed, ligi 2 jalga pikk.

10. *Pyrethrum parthenifolium aureum*, pisi- kesa- lilli sarnane taim, kollased lehed ja walged õilmed.

Neistsamast kümnest taimest saab väga tore puh- mastik. Kuus esimest tulewad plaani pääl antud kohta- desse istutada, nummer seitsmega tulewad õiged ääred ringiks täita ja siis kolmest viimsest taimest igaist oma rida ümmarguses reas ümber istutada.

Et meie juwi nende taimede kaswule weidi lühike on, siis peame talle tüki otja jatkama. See ei olegi nii väga raske. Igamees võib oma elutoa soojusest juwe pitenduseks ära anda, kui ta taimne seemned ju märtsil kas- tisele sisse maha külib ja kasti tuppä afna alla seis- ma paneb. See tuleb järgmisel wiisil toimendada.

Meie võtame hädä murumulda ja lisame talle weel liiwa sekka. Selle mulla paneme poti ehk kasti sisse ja külime taimne seemned ta pinna sisse maha. Siis teeme muld weidi niiskeks, katame klaasiga finni, et ta ruttu ära kuivaks, ja paneme elutuppä kuhugile laudile seis- ma. Kui idud üles tärkawad, siis paneme kasti afna alla walguke kätte. Taimed kaswawad siin pea nii suureks, et neil ruum kitsaks jääb. Siis võtame nad wälja ja istutame ükshikult weikeste potikeste sisse, mis tolli 3 sü- gawad ja paar tolli laiad on. Siin kaswawad nad afna pääl, seni kui kewadised öökülmad ära on lõpnud, j. o. mai lõpu poole. Siis koputame nad potist ühes mulla- mättaga wälja ja istutame ühes mättaga puhmastiku peenra pääle, kus nad sedamaid lopsakalt kaswama hak- kawad ja rammusas mullas sooja maa pääl väga juu- reks sirguwad. Puhmastiku kespäigas seiswad taimed nõuawad tuge. Meile paneme ju istutamise ajal tikud juurde ja seome nad pärast nende külgi finni.

Taimne seemned tulewad aedniku käest osta, kes neid loodi wiisi ja ka weikestes keblastes, paberi sisse mäs- si- tud näputäis seemneid, müüwad. Ühest keplast saab mit-

mele puhmastikule. Meie puhmastiku taimed nr. 1 kuni 9 maksawad iga kepla päält wiis kopikut, nr. 10 aga 15 kop. See teeb kokku 60 kop. seemnete päält. Kui mitmed naabrid enestele puhmastikuid istutawad, siis ostku nad seemned üheskoos ja jagagu iseteskes ära. Ka wõiks nii teha, et üks üht ja teine teist taimet toas kaswataks ja siis pärast teistega ära wahetaks. Mednikkude juures maksawad niisugused puhmastiku taimed kopikat wiisteistkümmend tükk.

Kes kord oma elumaja ilusa puhmastikuga ilustanud, see ei taha temast enam lahkuda. Waew ja raha natuke, mis tema pääle kulub, on selle ilu kõrwal weike, mis puhmastik annab. Ilus puhmastik nagu ilus lillepeenar harib meie taimet ilu tundmist suurel mõõdul, ja põllumehel on ka seegi hääks. Meie ei nõua taimedelt mitte üksi oma kõhule midagi, waid ka waimule, ja taimed wõiwad neid nõudmisi auuga täita.

Imelik mees.

Helene von Beniezy-Bajza järelle neuu S. M.

I.

Wäljas ukse ees kaapisiwad wantri ette rakendatud hobused kannatamatalt kapjadena.

Toas istusiwad perekonna liikmed lahkumise sõmmaajal, mis noore sõjamehe pärast korda oli seatud, kes pisaraid küll tagasi jõudis hoida, selle wärisewad huuled aga ometi tormi, mis ta sees möllas, awalbasiwad.

Ta oli sale noormees, sellele kaunis soldati kuub õige hästi passis. Wahel wiibis ta suurte unistawate filmade waade tema kõrwal istuja neuu pääl, selle wälimine olek sugugi wähem tena ei olnud kui tema oma. See oli tema mõrsja . . .

Raugelt üks teisega sugulased, oliwad nad juba lapsest saadik ühes üles kaswanud. Nooremehe perekond oli küll lugupeetaw, aga lehw; neuu oli waanelaps, mõne tuhande kuldna pärandusega. Ta elas weikestest saadik nooremehe wanemate majas.

Vastatahtmist nägiwad wanemad nende juures tähtsawaid armastuse idusid; aga nende poeg Hugo oli neile oma wirtuse läbi alati rõõmu walmistanud, nii et ta nende uhtus oli ja nad teda oma wastu-rääkimistega kurwastada ei raatsinud. . . .

Kui ta hiilgawalt tehtud kadeti-eksami järele koju pööras, oli terwel perekonnal rõõmupäew. Kaks kuud saatis ta nende seas mööda ja see aeg oli pill küll, et oma lastude wastu idanewat armastust kaswada ja õitsele tulla lasta. Ta awalbas neiu — selle nimi oli Margarete — oma armastust, ja palus teda truuduses tema pääle oodata kuni ta ülem-leitenantiks saanud; neiu sellesamas tundmuses lubas seda. Nad ei mõtelnud aastate pääle, mis nooruses liig ruttu lendawad ja ei ka pika mõrja-põlwe raskestid.

Nooremehe wanemad ei julgenud neile oma õnnistust teelata; noor neiu oli ka nende meele järele. Aga siiski liikus nende rinnas lootus, et aeg ja laugus selle armastuse die närtsitab. Soldat läib paljudes linnades ja näeb nii mõndagi ilusat nägu, ja naisterahwas wõib wiimati pitaft ootamisest ära tühineda. Nõnda läheb asi iseenesestgi; miks weel tahtistusi tee pääle panna, kus eluraal neid muidugi ise ju hulgana on. Nõnda otsustasiwad nemad, oma luba waitsele kihlusele andes. Noored inimesed olidwad õnnelikud kuni — lahkmise tund tuli. Noor mees pidi oma polku minema.

Jälle uuendasiwad nad truuduse wannet ja kui küll ka tulewit neile õnne lubas, oli nende süda ometi walu täis. — Weel tõrd tõmbas peiu teda sõnata oma rinnale, weel üks kae pigistus omaksetele ja siis kargas ta wantrisse, mis ruttu edasi muras. Ja kui teda teegi enam ei näinud, pühkis ta taskurätikuga üle näo. Kui ka tutsar seda tähele pani, wõis ta ju arwata, et see tolmupärast sünnib.

II.

Nastad lendasiwad kiirusega mööda; kadetist oli leitenant saanud. Ta wälimus oli mehelikum, aga ta tundmine jäi muutmata; sagedasti oli tal oma seltsimeeste pilkesõnu kannatada ta külmuse pärast naisterahwaste wastu, kes taunist ohwitseri häa meelega nägiwad.

Sal ei unustanud ta oma nooruse armastust. Ta teadis, et ta peigmees oli, et neiu ilmas on, kes teda tõsiselt ja südamest armastas, ja selle mälestust ta ka ühe nalja mänguga mudastada ei tahtnud. Wanemad ei näinud poja kindlust sugugi mureta.

Ka Margarete tundmine jäi muutmataks. Palju kosilasi lähinesiwad ilusale neiuale, hiilgawam tulewit sai talle pakutud —

ta lüftas kõik tagasi. Ja kui ta peigmees aastas torra kosti tuli, siis ei rääkind ta talle sellest sõnagi, sest ta teadis mis sugust walu ta talle selle läbi oleks walmistanud.

Mõlemad lootsiwad, et ülem-leitenandiks tõstmine enam kaua tuurida ei wõi, päälegi, kus ta oma ülema juures iseäranis hääs lugupidamises ja ka oma seltsimeeste juures hää meelega sallitud oli. Selles usus waatas mõrsja-paar tulewikule naeratades wastu.

Ometi kuidas sagedasti sünnib, oli saatuse nägemata käsi kõik teisiti seadnud.

Margareta kaitskümnes teine sünnipäew oli mööda, tema toolides ja sõbrannad, kui ka Hugo omad, oliwad juba kõik abielusse heitnud. Wiimne oli ikka weel oma wana auuüraadi juures. Siia juurde tuli weel see paha, et neiu eestkostja, kes ta weikese waranduse üle walitses, äkitselt ära suri, kus juures ta omast rahast ilma jäi.

Hugo wanemad andsiwad talle nõu, nende poega unustada. „Meil ei ole warandust Hugole anda, sina oled oma natukese ka kaotanud, millega elama oleksite wõinud hakata — teie ootate asjata?“ Seda ja selle jarnast oli neil wiisiks ütelda, kui jõutad kofilased tühjalt nende usse eest tagasi sõitsiwad.

„Meie armastame aga ometi üksteist“, wastas alati nuttes Margarete, „ka tema oleks õnnetu, kui mina truudust murraksin.“

„Küüd wõib ta seda eht uskuda ja ei astuks sellepärast ühegi hinna eest tagasi. Aga kui sina teda tõsiselt armastad, pead sa seda tegema, sest et sa mitte ainult ennast, waid ka teda muidu õnnetusesse tõutad. Ta peaks seda seisust maha jätma, sellele ta ennast pühendanud ja mis tarwis teda kaswatati ja mõnda uut püüdma wõita, kus talle aga jällegi tuhanded raskused teel seisawad.“...

Ragu oleks saatuse wanematega nõuu kõõtu pidanud, sündis, et ühel päewal, kui Margareta oma kasuemaga kirikusse läks, üks noor, rikas kohaomanik neiu nägi ja armastama hakkas. Ta tutwustas ennast selle perekonnaga ja palus lühikese aja järele Margareta kätt.

Baremat abielu ei wõinud keegi neiu enesele soowida! Kofilane oli noor, ilus, rikas, ta suguwõsa lugupeetaw ja ta armastas Margaretat, ning töötas talle ta elu paradiislikuks luua.

„Aga ma armastan Hugot“, wastas waene loomale ikka jälle tungiwate nõuandmiste pääle; arglikult waatas ta ringi kui linnuke, kes püüdja käte wahelt ära lennata püiab. „Kuda wõiksin ma ennast talle lubada, kui kellegil teisel mu süda ja sõna on. Ta on aastatest saadik mu peigmees.“

Hugo wanemad naeratasiwad seesuguse wastuse üle. „Armastusest üffi, mu laps, ei wõi mitte elada. Ratsu lord, kirjuta Hugole, kuida asjad on ja sa saad nägema, et ta sulle meie mõtte järele wastab.“

Neiu seisib kaua selle wastu, wiimati aga mõttis ta ometi nõuts selle üle Hugole kirjutada.

Ta kirjutas walutawa südamega — wärisewa käega! Ta kirjutas, et ta oma wäheste waranduse kaotanud olla ja sellega ta nende abielu sibe köitmata peab jääma, isegi kui Hugo ülem-leitnandiks saaks; teisiti oleks lugu, kui Hugo kroonuteenistusest wälja astuks. Ta kirjutas, et keegi rikas mees teda kosida, et ta tema naeseks saada tahta, kui Hugo talle ta sõna tagasi anda. Ta kirjutas talle, et ta seda kõik nõrgal käel ja kurwal südamel kirjutada, sest et ta armastus weel ikka tema päralt olla, ainult ei tahta ta tema õnnetust.

Nuttes pani ta kirja kottu. Silmapilgu mõtles ta, kas mitte parem ei oleks, kui ta talle kirjutaks: „Tule, jääme alati ühte; seisame hädas ja puuduses truuste ühes ja wõidame enestele selle õnneliku armastuse läbi täieliku eluõnne.“ . . .

Eiis pani ta kirja ümbriku sisse, kirjutas adressi pääle ja peitis näo nuukjubes käte wahele.

III.

Noor leitnant hoidis oma ülem-leitnandiks tõstmise kirja käes.

Ta esimene sõna oli rõõmuhüie ja ta esimene mõte wanematele ja Margaretale sellest teadustada. Ta tahtis wiimsele ta töotust meelde tuletada, kirjutada, et nüüd enam ühtegi taistust ees ei ole.

Runa ta kirjutas, koputati ukse pääle ja kirjakandja astus sisse. Nuttu haaras Hugo kirja, kelle wälimus talle juba saatjat awaldas. Ta luges . . .

Äkitselt tahwatas ta, tähed tantsisiwad ta waate ees, tiritustus maha ja ta tuikus tooli juurde.

Tunimalt ja liigutamata istus ta . . .

Ta ei pannud aega tähele, ei amarikku, ei päewa loojamist ja kui ta wankudes istmelt üles tõusis, oli wäljas pime, tume nii kui ta südamesgi.

Eiis pani ta saadud kirja oma waewalt lõpetatud kirjutuse laua laekasse luku taha. Terwe öö sammus ta toas edasi tagasi. Järgmisel päewal palus ta ennaist kahetsaks päewaks priiks. Seda lubati ka.

IV.

Ujalehed teatasiwad ohwitseride ülendamisest.

Rõõmuga lugesiwad seda Hugo wanemad ja põksuwa südamega ootas Margareta oma peigmehe wastust, kuid ta ei tulnud.

Ra kirjalisel õnnesoovil tulivad tagasi tähenduslega, herra ülem-leitnant olla luba palunud ja ära reisinud — kuhu? olla teadmata.

Wanematele oli see mõistatusline. „Kus ta küll võib olla?“ küsitiwad nad üksteiselt; ja et harilikult iga mehe isearaliku sünnimuse juures „naist“ otsitakse, siis olivad nad selles pea ühes arvamises, et see ainult mõni armu asi võiks olla, mis Hugot ta prii ajal mujale, kui wanemate majasse võis viia.

Selles mõtlemises ja uurimises ei pannud nad sugugi tähele, kuida Margareta muretses, nad ei näinud kuida ta filmad nutust punased, ja nad ei pannud tähele kuida ta ilusad huuled nüüd palawitu hõõgusest närtsinud olivad.

„Kui nüüd kosilane tuleks, siis võiks ta ruttu kosja sõnad unustada!“ urises wanamees, kui ta wiimaks ometi neiu olekust aru sai. „Kogu ennast, Katakene!“ rääkis ta naene, „otsusta ometi lord! Mis sa ootad? Kes teab, kus Hugo nüüd wiibib? Minu poeg on küll auus mees, aga ühendust sinuga võib ta puhas unustanud olla. See oli muidugi ka ainult nooruse nali, nagu feda sada lorda õitseb ja nõndasama sagedasti närtseb. Külap libitseb ta nüüd mõne iluduse ümber, ja ma võiksin tõendada, et just nii lugu on, sest muidu oleks ta nüüd ju meie seas!“

Sel ajal oli Hugo rahutusest aetud, pea sinna, pea tänna sõitnud. Ta käis ka oma kodumaa ümbruses, ometi hoidis ta ennast kohast eemal, kus ta sündinud ja kust talle ainult ta lähikese õnne mälestus järele jäänud. Säälselas ju neiu, feda ta wankum-mõtteliseks — truudusetaks pidas, feda ta aga ometi weel südamekult armastas, felle juures ta terwe tundmus oli.

Mis ajas teda sinna poole? Ta tahtis järele pärida, kes see mees olla, kes talt ta mõrsja armastuse rõõwinud; sest et Margareta teda enam ei armasta, näis tal tahtlemata.

Küll sõistatas talle wahest lootus: „Sa eksid!“ Siis aga pani ta oma südamele küsimise ette: „Kas sa oleksid nõu anda wõinud, felle farnast kirja kirjutada?“ Ja „ei!“ põksus talle ta südame löök wastu. „Ei! ka siis mitte, kui ma oleksin teadnud, et ta hääd wastuwõtmist leiab!“

Margareta armastab ühte teist — see näis tal selge olewat. Kes aga on see wälja walitsetud? On ta ka neiu wäärt ja võib ta teda õnnestada? — Et ta enese õnne saatuse tujust ära purustatud nägi, tahtis ta wähemalt oma kallima õnne kindla teada. Ta kuulis kõige paremat. Kosilane, felle nime ta ruttu teada saanud, oli iga ühe meelest õiglane, tubli mees, felle nime üksigi kuri feel ei wõinud tumestada.

Rahelja päewa järele läks Hugo oma polgu juurde tagasi. — Sest ajast saadik oli ta sõnawaene ja tujane ja ei hoidnud ennast

ainult mitte naisterahwaste seltsist eemal, waid jäi ta meeste, isegi oma seltsimeeste ringist kaugele . . .

Margareta kirjja pääle wastas ta.

Ükski etteheide ei langenud paberi pääje — mis tarmis ta! Täna peab ta ühest ruugejuukselisest lugu, ja homme langeb ta armukiir mõne walgejuukselise pääle. —

Ta kirjutas talle, et ta tema õnnele mitte takistawaks olla ei tahta, et ta alati wennalikku armastusega teda mälestab; ja kuida ta saatus ennast ka muuta wõits — ise õnnetuses, isegi selles olekus, mis weel pahem on kui õnnetus, õnne pettuses, wõida ta tema abi pääle loota. — Rihlasõrmuse pani ta kirjja juurde . . .

See oli umbes kirjutuse sisu, mis ühe sõnaga ei awaldanud, misjugune piin kirjutajat täitis.

Kui Margareta wastuse kirjja üle oli lugenud, kukkus juures olem sormus ta sõrmede wahelt põrandale. „Ta ei ole mind ial armastanud;“ ütles ta helita; ta ei nutnud, rahustaw pisarate hallik näis ära kuiwanud olewat . . .

Margareta oli mõni põew haige maas.

Ta paranes.

Lühikese aja järele sai ta mõrsjaks . . .

V.

Margareta laulatus oli mööda!

Ta ei teadnud, kes talle hinnalise mõrsja-ehte ostis; ta armas selle oma kasuwanemate kingituse olewat. Kuid see oli Hugo anne, kes saatmise juures oma emat palus, mitte ütelda, kust ta tulnud

„Kuida poisil hää meel, et asja kaela päält ära sai! Selle kingitusega tahab ta seda narrust lõpetada“, ütles wanamees oma naesele, ja see wastas: „Kui hää ometi, et tüdruk kord meie nõu kuulda wõttis.“

Hugo jäi pulmapidust ära; teenistuse kohused, kirjutas ta, keelawad teda. . .

Pääle pulmade reisis noor paar ära . . .

Ka pärast hoidis Hugo ennast wanemate majast eemal; ta ei tahtnud kohta näha, kus ta õnnelik olnud, kus talle iga asi Margaretat ja ta rifutud õune meelde tuletas . . .

Ühel päewal istusiwad Hugo seltsimehed pidulaul; sääl räägiti mõnestki asjast, teenistusest, naestest, hobustest. Ka Hugost oli jutt ja juuresoleja oberst küsis, miks ta puududa. „Teda wõib ennem kümne soldati batarei ette wiia, kui ühe pudeli batarei ligi! Hää mees, tubli seltsimees, aga liig kentsakas, liig kentsakas!“ rääkis päälit S. Näüd oli Hugost kauaaegne jutt, küll kiitsiwad

ühed teda ühelt poolt, aga teiselt poolt teadis ta igaüks jutusest tema argdusest seltsliku elu kohta rääkida. Oberst kuulas pööd nitutades pöölt, siis ütles ta: „Teil on õigus, mu herrad, ta on tubli ohvitser, korralik kui kell teenistuses, aga — imelik, liig imelik!“

Kutemine kui enne ronis Hugo sõjawäe seisuse rebeli mööda üles. Ta sai pea päälikuks. Ometi wawalt oli ta mehisuse aastate juurde jõudnud, kui ta juutsed ju hallits minema hakka-
siwad. Wähest küsis ta tutawatelt Margareta käekäigu järele; talle teatadi, et ta kahwatu ja haiglane wälja näha, ja et teda õnnetuks peetawat . . .

Jälle taua aja järele läts ta oma wanematele.

„Dlets küll ju aeg, et sa abielusse heidatsid, Hugo!“ ütles ühel päewal ema talle.

„Abielusse heita — mina? — Teie peate seda wõimalikuks!“

Wanad inimesed waatasiwad imestusega üks teise otja.

„Teie usute“, rääkis Hugo edasi, „teie usute siis, et keegi muu, kui Margareta minu naieseks saada wõiks. Kui ta teise walis, jätšin ma ta elu rõõmudega jumalaga ja elan ainult oma kohusele.“

Ema nuttis nende sõnade järele ja isa waatas kurwalt enese ette maha. Nüüd alles tundsiwad nad ära, kui rumalaste nad tegiwad, kui nad oma kätt noorte inimeste saatuse külge paniwad.

Nad ei rääkinud enam tulewikust, nad ei puutunud enam minewiku külge. Nad tundsiwad, kui piinlik pojale elu wanemate majas wõib olla ja waitisiwad sellepärast siis, kui ta weel enne jumalaga jättis kui ta priiaeg mööda oli.

VI.

Neli aastat oliwad sest päewast mööda läinud, mill Margareta altarile laulatusele oli sammu. Hugo ei olnud teda selle aja sees näinud, ega kirjalikkugi teatust temast saanud.

Ta aimas sellepärast midagi iseäralikku ja ta käsi wärises, kui ta ümbriku awas, kelle pööal Margareta käekiri näha oli. Kirja siisu oli ainult ühe realine:

„Tule, kui sa mind weel elusalt näha tahad!“

Kramplikult pigistasiwad ta käed kirja kottu . . .

Ta käskis oma poisssi asju sisse pakkida, siis läts ta oma obersti juurde ja palus luba, et kohe ära reisida wõiks. Oberst lubas seda hää meelega; ta ei küsinudgi kuhu Hugo läts, ta tundis teda ja teadis, et ta tõeste minema peab, kui ta seda kord oli palunud; ta ei küsinud ka ta reisi otstarbe järele, noore pääliku kahwatanud nagu jutustas talle isegi küllalt . . .

Tund hiljem sõitis Hugo ära. —

VII.

Kui ta wanfer Margareta maja juures peatas, oli esimene, teda Hugo jääl filmas — tema ema.

„Kas ta elab veel? Kas ma mitte liig hilja ei tule?“ küsis ta ruttu wanakeselt.

Ta waatas kurwalt pisarniiskel waatel maha.

„Margareta?“ hüüdis ta jälle küsides.

„Ta elab veel!“

„Jumal olgu tänatud!“ — Ta läks ema järele, kes teda haigetuppa wiis; uks juures seisatas ta.

„Ole kõwa, mu poeg; arsti ütelse järele jääwad talle veel ainult mõned tunnid eluaega.“ —

Walu pärast kofku pigistatud huultel astus ta tuppa ja minuwa haige woodi ette.

Tast käis kange wärin läbi.

Kas siis tõesti võimalik on, et üks nägu ennast nii muuta mõis! Ei üksigi joon wanast nooruse-ilust olnud jäänud; wäsinud, kahwatu ja kõhn oli see nägu, furnu sarnane? „Ja kui ta sind ometi veel oleks armastanud!“ walgatas mõte-ta pääst läbi ja „Margareta!“ hüüdis ta teadmata, südamelikult, nii kui neil päiwil, kus nad mõlemad veel nii õnnelikud oliwad.

— Haige lõi waewaga filmad lahti ja rõõmus naeratus püüdis walu joont ära peletada.

„Hugo, sina oled see“, sosistas ta, „ma tänan sind! Ma tahtsin ainult sinuga jumalaga jätta, igaweseks, ütelda, et ma sind ikka — ikka olen armastanud.“

Hugo waitis; weikese waheaja järele rääkis haige jälle:

„Sa waitid — pahandad mu pääle! — Ma kirjutasin sulle selkorral, sest et nad ütlesiwad, sinu õnnele olla see häa — ma olla sul ees — meitest ei võida ial paar saada.“ —

Nüüd oli talle kõik selge! —

Kõige suurem waitus walitses weidi aega toas. Üteldakse, et seesugusel filmapilgul ingel läbi toa minna. — Ka surm on taewa kästjalg . . .

„Oh, oleksid sa ometi warem rääkinud“, sosistas Hugo, pisarniisked filmad kaastundlikult sureja pääle pöördub. „Meie oleme iie oma jüü läbi eneste eluõnne kaotanud. Ka mina armastan sind veel, Margareta!“

„Tänu!“ sosistas ta . . .

Palju aastaid jäi Hugo veel soldatiks, siis lahkus ta sellest seisusest.

Seft ajast faadik elab ta weel waitsemine kui enne ja hoiab ennast igast feltskonnast eemal.

Ja inimesed jääwad sagedaste seisma, kui ta uulitsa pääl kõnnib, waatawad talle pääd raputades järele ja ütlewad: „Sää mees, aga kahju — — nii imelik!“

Sõjas käinud.

R. E. Sööt.

Wennad, waatke, siin on mees,
Kes on sõjas käind,
Kes on ilma hirmuta
Tule sisse läind!

Keset leeki, tule sees
Olin hädata —
Olin neiukeste ees,
Maiste seltsisja.

Wennad, waatke, siin on mees!
Tehke järele!
Katsuge, kas mõite ka
Minna tulesse.

Taara mäel *).

Wanaisa ilutares
Istsid taewa malewid,
Istsid Uku enda peres
Jumalad ja Kalewid.

Kullast peergu põles lõukal,
Keres andis leililest;
Kuis wiis peremehel jõukal,
Wõerad katsund kannu seest.

Aga Isa pahal palgel,
Uku loidund, unine
Rõutaaat aigutab ta jalgel,
Pikril nagu tufane.

*) Laitmine kangeSte keelatud ja kes siit nalja asemel tõtt läheb otsima, tuleb tulewaastases Kalendris kohtu ette.

Igawus on taewa talus;
 Talwe õhtud igawad:
 Ei saa põõnutada jalus
 Kalewid ei Jumalad.

Sellep piik on õhtu tundi.
 Laiskus kuni kõigiti,
 Kui ei taga tööde sündi —
 Taewaski ka juhtub nii.

„Lapsed, nii ei lugu lähe,“
 Wanaisa pajatab,
 „Palju kisa, tuuma wähe,
 Ilm teid ammu sujatab“.

Nii, just nii oli lugu sel korral, kust meie jutt algab. Wanaisa, kes wana-aasta õhtul kõi oma ametiwennad taewa ja maa Jumalad, Kalewid ja Alewid kofku oli kutsunud, kõndis käed selja pääl tufaselt mööda tuba. Oli see igawuse, oli see halwa ilma süüd, aga wanamees oli täna jälle kord õige halwal tujul. Wanemuine hoidis aralt kannelt süles ja oli mängimise seisma jätanud, Pikker waatas kohmetult oma katkenud pilli lõõtsa, Ilmarine kopsis paari Saksamaa sahtade kallal ja Wibuane parandas oma Faure käest ostetud püssi lufku ja puhastas seda, ehk Gestimaa metsades küll enam kümmetgi jänest ei leita. Kalewid ja Alewid waatasiwad aigutates päält.

Wanaisa sasis oma patju juukse tufku, keeras ümber, wõttis auujärje äärelt „Kunstide kuukirja“ wiimse numbri, istus auujärjele, luges sügawas mõttes, pani lehe kõrwale ja pajatas:

— Lapsed, nii lugu ei lähe. Mina olen teid selleks kutsunud, et te kunstisi pidite harima ja inimeste meeli rõõmustama. Teie aga lähete päew päewalt igawamaks. Teie hakate laisklema ja põlgate tegewust ja teete õpipoi-fikeste tööd. Selle aasta kirjanduse aruandes siin, ei leia ma midagi, mis nimetamise wäärt oleks. Mina aga ei

wõi — wanaija hää! läts kord korralt kurjemaks — ilmaasjata leiwaraiskajaid tarwitada. Minge kus pagan — minge minu pärast Tori põrgusse! —

Sügam waihus tuli kõikide jekka. Kõik nägivad, et wanamehega täna mitte naljatada ei olnud.

— Muuline ekstjellents! julges Wanemuine arglikult ütelda, kes kannel süles Wanaija jalgel istus. — Ujad ei ole enam endised, mil meie suuri asju wõisime korda saota. Inimesed lähewad ülbeks ega mõista meie kunstidest lugu pidada. — Ja seda üteldes lõi ta nii mahedalt kandle feeli, mis nii sagedaste oli aidanud ja kõik kaaslased kiitsiwad Wanaija tarfu töösi. Wanake sai selle meelituse läbi nähtawalt lahkemaks, aga nii kohe ei tahtnud ta oma lahkust teistele näidata, waid kääritas Wanemuinele:

— Jäta oma klamberdamine, millega mu kõrwad ammu ju oled ellaks teinud. Siis kui minul asja on teiega nuriseda, püüate mind oma kiitusega igakord rahule meelitada. Ei, mina tahan ometi kuulda, mis teil oma wabandamiseks on ütelda. Wanemuine, sinul kui wane-mal ja auusamal on sõna.

— Suur kõrgus, kõige maa ja taewa isand! algas Wanemuine oma halla juukseid taha poole liikates. — Muusika ei ole inimestel enam jee, mis ta wanast oli. Kärisejad kääga ja löötsapillid ja tarataikad on külades auusa Gesti kandle asemel astunud ja —

— Ah, oma süü, kiltas wanake. Ega sinagi nii süüta pole, kui sa'nd ennast teed. Sinu õpilased ja andesalised ei laena mitte jell kombel Oma kohinale oma kõrwad kui tarwis oleks, waid kuulatawad mida Reini ja Seine lained kõnelewad. Aga olgun'd jee ju wabanduseks, et sa oma poolt ju kõik teed, mis wõid, kuna teistega asi pahem on. Ilmarine astugu ette!

Tühe tahmane mees, kes alajil hobunaelu tegi, wis-las hambri käest ja astus sirgelt Wanaija istme ette. Reha kui walatud, liikmed kui teras ja mürk.

— Sinust, pojake, ei ole ma enam midagi kuulnud. Kui su nimi mitte igaaastases Jumalate Isamaa kalendris ei seisaks, peaksin sind ammugi surmuse, kui me ka surra mõikime.

— Nii on, auuline eftsellents. Aga sõasahkade asemel taon ma ju mitu aastasada muldsahkasi ja hobu-naelu. Meidgi teewad wabrikud ja pea mõin ma haambri ja alasi ära tiiki wijata.

— Sinul paraku on oma oja õigust, mu poeg. Aga sepatöö festab kuni ilm seisab, muudgu nõuded on uued. Tulew aasta saadan sind Rõpu rauawabrikusse õppima.

— Minul ei ole enam midagi tööd, sõnas Wibuane. Ostin hiljuti kaheraudse püüsi, aga riputasin kohe warna. Gestimaal on weel kümme jänešt ja nende igauhe jaoks on sada kütti. Kui just waresid lasta ei taha, pean püüsi warnas pidama.

— Jätagi ta warna ja võta ader pihku, oli wana-isa lühikene otsus.

— Aga kus siis meie õrnem sugu, meie Armujumal ja laulikute waimustaja Ime ja Murueit oma tütrepere-konnaga on? küsis Wanaiša ringi waadates.

Nende sõnade järele astus üks noor naisterahwas ette. Tal olivad pääs waltšjuuksed, palged wärwiga wärwitud ja keha kõiksugu hilpubega ära ehitatud.

— Soo, soo, mu armuline preili, ütles Wanaiša pillawa auupakkumise-ga, — nüüd näen, miks meie laulikud nii igawaid armulaulusi teewad ja waewalt ühe puhta riimi walmis saawad. Kuna siis, kui sa weel ilurikkas mulgimundris kõndisid, poole walla Kalewid ja Alewid su pärast tapelšiwad ja meie laulikud oma õhuõrna lauluga südant liigutasiwad, ei käi sul praegu ühte kosilast kolmes aastas ja — Wanaiša lõi filmad sinna poole, kus murueit oma tütardega istus — mis ma näen? Meie murueit on enesele Sakša tanu pähe pannud ja tütrede kannawad turnüresi ja foršettisi — et te kõik wanadeks tiidrukuteks jääksite!

Sügam waihus.

— Aga kus siis meie Lämeküine wõrukael on jäänud? Kas jälle G'nifelli tsirkuses, ehk on ta — seda üteldes waatas ta muruneidude ridasi, — murneide tütarde seljaga? Tema on ainukene, kes mulle oma naljakate sõnadega siin igawas ilmas mõne lõbuja tunni walmistab, olgugi, et ta koerustüübid tihti ära kannatamata on.

Sumalate noorem wõsu, peened witsisaapad jalas, lühike jaska sabakuub seljas, punapõised teisel, astus muruneidude seas nähtawale.

— Siin, wanaija, siin!

— Poiss, paranda ennast! Selle asemel, et koolis oma Wene grammatika juures istuksid, naljatad muruneidudestega ja ostad neile Wene mekkisi ja präänikuid. Küll tuleb ette, et wiimati eksamil läbi kukud!

Muudgu meie Wanaija filmatera teadis, kuida wana-mehega ümber tuleb käia. Glaw ja wallatu kui rõõm ise, ütles ta heledal naerul:

— Ah. Wanaija Uku — ja oled täna weidiseje ninatar! Dota, lasse ma tutustan su habet! Laidab teine minu wanemaid wendi ja nende kunstisi, nagu ei tea kuida oleks enne kõik asi parem olnud. Wane-muine ei mõistwat muusikat, Ilmarine sepatööd, — kritiserib muruneidude riideid ja minu seltsiarmastust — hehei — nagu ma ei teaks, kuida enne lugu oli! Wiiekümne aasta eest ei oskanud Wanemuine ega keegi muu muud laulda kui: „Hiir hüppas, kass kargas“; sepatöö oli nii waewaline, et me Hiiepidule puujuhtidega ja wits-ratastega wanfris sõitsime; neiud käiswad wiisadega ja ei teadnud kirja ja kindakirja wahel wahet teha, „nagu oleks see mõni „kiri lugeda“ ja muud. Mind noomid, aga ise lastsid Wanaemia Uka põskile sõrmega nipsu — jaa, kas ma ei näinud! — Wanaija, wõta mind oma kuki — wups!

Kõik naeriswad, Wanaija kõige enam:

— Poiss, oled ju koera suust leiba ära wõtnud!

Joh. Liw.

Wihm.

Joh. Liim.

„Meie Isa, kes Sa taewas“,
Tänab rõõmus põllumees,
„Wihmakene aitas waewas,
Kõik on uue elu sees!“

Tal on asja tänu anda,
Tal on põllud, laiad a'ad.
Mul on asja tänu anda,
Kel ei ainust waksa maad.

Haabri pere piigakene
Tuli meie talusse,
Nägus Mihkli Miinakene
Sammus meie salusse.

Tahtis eide kangast näha,
Waata wiirulista wööd,
Eidelt „kirja“ nõuda wäha,
Algada siis ise tööd.

Ei ta hella saanud minna,
Wihma tuli wahele.
Eite ütles: „Istu sinna!
Ruumi kangal kahele.“

Hakkaswad seletama
Kirjasi ja „kadriksi“,
Kartust ära peletama,
Wäik ju oli hele nii.

„Mul on weidi lõnga wõlas,
Täna selle ära töin.“
Nagu kannel ta hää l kõlas —
Silmad neiu pääle löin.

„Küll te weime kena saate,
Punane ja sinine!“
Noormees, noormees — saadan waate
Palgele ja silmasse.

„Kumb on, eite, kenam karwa
Sinist, tule-põlewat“?
Ei ma kõrwal pikalt arwa,
Waatan, kostan: „Mõlema d!“

"Taewa karwa kenam lõimeks,
Sinine wõi punane?
Kes küll walmis kedrab weimeks,
Räes ju kena kemade?"

"Tule karwa" — wälk lõi ilmas,
Meiu ise punane.

"Taewa karwa" — Miina silmas
Taewas selge sinine.

Armujumal kedras lõime,
Maade kanga üles lõi;
Mihm see walmis seadis weime —
Hooriku mul kodu tõi.

Molli Miku.

Joh. Viiv.

Molli Miku kuulus mees
Terwe Rühka küla sees;
Põikus kulpa, luskaid,
Kummaks lõigates just said.

Radus kätte kulbi puu —
Trööstis nõnda tema suu;
Ei saand kulpi temasta —
Lusika saan kenasta.

Mikk ei olnud ainuke
Sedamoodi kaimuke;
Mõni suurem meeski — wai,
Tänas, kui veel luitsa sai!

Wü r st ja sant.

K. E. S. Ta oli meie uulitsa sant. Ta elas suwel kui talwel wäl-
jas lausa taewa all ilma nurišemata, ilma kaebamata, ilma oigamata.
Oli näha, nagu oleks ta sooja ja külma wastu tuimaks jäänud.
Uulitsa nurga pidas ta kõige armsamaks kohaks. Siin istus ta

kimu p    maas palja p  aga ega hoolinud sellest, kas päike paistis, vihma ehk lund sadas. Oli ju siin tema p  ld, ta korter ja ta jumalakoda, kus silmad taewa poole tõstis.

T  ukas teda mõni: Wanamees, eest ära! Siis waatas ta palumal pilgul t  ukaja otsa ja sõnas: Armas wend, miks sa mind wana inimest nõnda halwaks pead?   nnistegija ei teinud mitte nii.

Ja siis pühkis ta pruuni karega käega silmad kuivaks ja hakkas w  rsti lugema, et   lekohust w  rsti jälle unustada.

Aga kui talle tükk leiba ehk kopik raha anti, w  risesiwad ta kahwatanud huuled: Oh, kui h  ad inimesed! Isand tasugu teile tuhanda wõrra!

* * *

  lemel akna juures pehmel toolil istus würst P. ja waatas uulitsale, kust t  ld talle järele tuli ja lustis  idule wiis. Ta oli noor, ilus ja igal pool kõrgemates ringkondades auu sees. Pääle lustis  idu wiitis ta kodus sõprade seltsis aega — ja neid oli tal palju — ehk läks nendega jalutama.   htul käidi n  item  ngul, kontsertil, tsirkuses jne jne,   leiildse igal pool, kus midagi näha kuulda oli. Sagedaste tuli ta alles hommikul kodu, ning teine päew algas jälle lusti ja r  dmuga. Ta wõis, tal oli raha.

Sel mehel on elu! Ta on õnnelik!   tlefiwad naabrid.

  nnelik? — Tasa, tasa! —

Teisel päewal tõi kohaline p  ewaleht s  nume: W  rst H. P., 21 aastat wana, on enese eile õhtu maha lasknud. Põhjus, mispärast ta oma noore elu sel wiisil lõpetas, on teadmata. Siis tuli pikem j  relh  iud kiitusega.

* * *

W  rsti maja ees kivil nähtakse sandikest ikka veel istumat. Olugi, et ta elu täis häda ja wiletsust on — ta elab edasi, ta ei julge mitte seda k   nlakest, mis K  igew  gewam põlema s  iudanud, oma wolil kustutada.

Küsis tema käest mõni — mis küll wäga arwa ette tuli — Wana isa, küll wõib sul halb elu olla? Siis wastas ta liigutatud h   el:

Isand olgu tänatud, ei wõi nuriseda — ilmas on häid inimesi rohkem kui halbu.

M u n d a f u s.

R. E. Sööt.

Pubage, et seitsemel päewal
Ainus korrake
Otsin oma kallikese
Jälle ülesse.

Tahan ainult ühe korra
Pikal nädalal,
Oma iha kustutada
Müsul magusal.

Kui ma tagasi säält tulen,
Olen teine mees —
Olen suhkur, olen mesi
Halwa ilma sees.

J a h i l.

Ma hulkusin ilusal heinakuu päewal mööda lehtawat lehtpuu metsa ja hingasin ahnelt puhast õhku fiske, mis tasane heinamaa poolt puhuw tuuleõht magusa lõhnaga täitis. Noored heinalised kiltasiwad rõõmu pärast ja ka minu südames asus selge rõõm.

Mul oli püäs ölal — ma otsisin metsloomi.

Wastu lõunat läks päike ikka palawamaks, õht ikka raste-
maks ja wäsitavamaks. Paksud pilwed oliwad lõuna taewa alla kogunud ja tõusiwad pehme tuulega ruttu ülesse. Pea oli päite kaetud ja ilm läks pimedamaks.

Ma olin sambla mättale jalgu puhkama istunud ja waata-
sin mõttes enese ette. Korraga jääwad mu filmad ühe weikese, rohu sees liikuma koguteje pääle seisma. Ma waatafin terama-
malt. Sääal mängis noor jännes kasteheina kõrredega. Minu jahi-
mehe werehimu kihutas mind nii kangeste, et kohe püüsi palgesse
panin ja süüta, rõõmuist loomakest maha lasta tahtsin. Ma sihti-
sin — weike jänsekene mängis ikka weel — ta ei aimanud, et
surm teda waritses. Weel üks filmapilt, ja pauk tajas tumedalt
metsapuude wahesele!

Nga mähardune ime sündis!

Minu püskitulest oleks nagu terve taewas tuld täis läinud ja mu püski paut mürikes pilvedest niisuguse jõuga tagasi, nagu oleks taewa alused maha langenud ja maa tüttideks pudenenud. Minu hingest käis wärin läbi ja ma waatasin kohtunult enese ümber.

Suur kuust mu kõrwal oli pihuts lõhutud — killud olivad laiali mu ümber pillatud — mina seisin kehet häwitawat loodusewägede mässu, olin walgust — puutumata, terve. Ma waatasin jänese poole. Tema hüppas oma weiksete sammudega metsa poole.

Mu käed läksiwad risti — ma tänjui taewast, et ta mind ja — jänest hutatusest päästnud. — — —

Sellest ajast saadik ei siruta ma mitte enam oma käsa süüta loomade elu järele wälja.

N o a i h u j a.

A. S. Weike poisike käib mööda uulitsat ja kannab õlal rasket kiwi, mille pääl herrastele nuge ihuda. Inimesi woolab edasi tagasi — jalutajad ja äriinimesed — kellegil pole talle tööd anda. Ilma filmi üleslöömata läheb ta kehet uulitsat wahetpidamata oma ühetooniliselt laulu ajades: „Jhun nuge, täära, kahwliid“.

Tuhanded inimesed käiwad temast mööda — ta ei waata kellegi otja. Ta juu on harjunud oma elu ülespidamise eest muretsfema. — ta süda on aga kangel igapäewastest äritalitustest ära. Mööda minejad waatawad tema pääle, mitmed purtskawad naerma ja heidawad oma nalja tema üle, et ta nõnda hooletu näib olema. Ta ei näe nende naeratawaid nägusid, ega kuule ka ühtegi sõna, mis pilgates tema kohta lennata lastakse.

Kangel, kangel siit on ta kodumaa — tema isa ja ema hauad. Tal on weel üks inimene ilmas, keda ta rohkem armastab, kui iseennast. See on tema kõige kallim ja truim sõbranna Maarja — tema weike õeke. Selle eest orjab mehike ja kannab rasket kiwi õlal. Wiimasel jumalaga jätmisel oli jee oma pää tema õlale pannud ja talle nuttes kõrwa sisse ütelnud:

— Tule jälle tagasi — sinu Maarja ootab sind — ta armastab ju sind!

Ra tema oli jelle juures nutnud. Nüüd tulivad talle jälle pisarad filmi. Ta mõtted wiibisivad kodumaal.

Aga ta juu laulis wahetpidamata: „Shun nuge, kääre, tahwli!“

Tema laul ajas mööda minejad naerma — ja ometi kand-
siwad nad wäga ilusaid moe järele tehtud riideid.

Nad sammusiwad ju ajaga ühes.

Kuub, mis külge tõmbaja.

R. E. Sööt.

„Kulla kallid kaubaisand,
Ma lään mõrsjat walima —
Müü mul wääriline riie,
Kuub, mis külge tõmbaja.“

Wõtsin kuue, lätsin wälja
Reiuteste seltsisje,
Sõitsin ära pidad sõidud
Tallinnasse, Tartusse:

Kuuetene tõmbas külge
Dhatad kõik hooljasti,
Tõmbas külge tolmu pilwed —
Reiutest ei ühtegi.

Üks perenaine.

K.E.S. Ta taswas ütsikus metsatalus, mängis ütsinda wainul liima
fees ja kõndis ütsinda mööda metja, kui lilled õitsesiwad ja puna-
sed marjad iga sammuga pääl wastu naerataisiwad. Jumal ei ol-
nud talle mitte seltsilist annud — ta oli ainus laps. Aga tema-
del, kui kagu wainu ääres kuuse otjas kukkus, siis tõusis ta wara
üles ja ajas karja metja. Siis ei olnud ta mitte enam ütsi.
Ta õppis koo käest laulu ära ja seadis enesele karjawiisi koku,
mida keegi järele ei saanud laulda. Kui aga keegi ta laulu kuu-
las, siis waikis ta ja läts näost punaseks.

Zoomi ei kartnud ta mitte; ta wõis kurgjale härjale, kes ke-
bagit ei sallinud, karjawiisega wastu minna, ja loom põgenes ta

eeft, nagu oleks tal tuline mööd käes. Aga inimestele ei julgenud ta filmagi waadata. Läks keegi võeras koju juurest mööda, siis jooksis ta täht maad metsa ja otsis paksu pöösa all varju. Täti aja pärast, kui võeras kaugel oli, tuli ta tasakeste kartlikult ümber waadates karja juurde tagasi ja luges järele, kas loomad käes.

Tuli metsatalusse külaline, siis puges ta fangi juurde nurga, kust ta eesriide wahelt hinge kinni pidades kartlikult wahtis, jest ema oli talle fagedaste ütelnud: Laps ei tohi mitte võerastel inimestel ees risuks olla, tema ase on nurgas.

Annakene kaswis kenaks, priskeks piigaks. Ta ei käinud mitte enam karjas. Näiud oli tema töö kodune maja tallitus, ketramine, kudumine ja õmblemine. Ja kui keegi naeratates ütles: Metsatalu Annal on kibe weimewaka walmistamine, — siis ei eksinud ta mitte. Oli ju Anna warsti mehele minija ealine. Tema ei teinud oma teades sugugi mehele mineti pärast tööd. Ei, jellepääle ei julgenud ta mõeldagi, waid kudus, ketras ja õmblas jellepärast, et häätegemine igaühe kohus on.

Ühel neljapäewa õhtul, nagu see moeks oli, tuli talle kofilane — pikk, sirge, walju näoga mees. Nagu lapse eas, nii kartis ta ka nüüd võeraid inimesi, liialte weel seda, keda kofilaseks nimetati. Sel õhtul puges ta teisi tuppa ja ei tulnud jäält wälja. Kui tema otsust teada taheti, wastas ta kartlikult: Ema, tee sina, mis arwad.

Pikk, sirge noormees, kes päälegi ristas, oli wanemate meele järele, ja nad lubasiwad talle hää meelega oma ainja lapse. — —

Kümme aastat on mööda läinud. Anna on mehe uaine, talu perenaine. Minult kümme aastat mööda, aga ta näo pääl on juba mõned õrnad fibarad ja pääs mõni hall juuks näha. Tal on juba üheksa aastane poeg koolis, ja weike punapõskeline tütrekene jookseb põllenurgast kinni pidades järel, kui ta üle õue läheb, jest ta on ju laste wastu niijama hää, nagu üks laps teise wastu.

Maja on juur, tööd palju. Hommiku wara, õhtu hilja on ta jalal. Õnnelik ei näi ta mitte olema. Mikspärast mitte?

Ta on hää, liiga hää. On tüdrukuid tarwis tööle fündida, siis ütleb ta paluwal häälel: Olge hääks, aidate mind. Käskimine on talle võeras.

Tuleb võeras talule, fiin juhatab ta jelle peremehe juurde, ja kui nad juttu ajawad, siis waatab ta kartlikult üle abikaaja õla võera otja. Ta kardab võeraid, kardab peret, kardab oma abikaajatki.

Ta on hää mehenaine, on hää inimene, mitte aga perenaine.

M õ t t e t e r a d.

Papse naeratamine on nagu hoidupuna killelifel aasal, hallpää naeratamine nagu roosiline õhtupäikese paiste lumega kaetud mäeharjal; üks tähendab lootust, teine mälestust. Lootus ja mälestus! Mõlemate wahel on inimline elu.

Kui sa oma ligimest tahad tunda saada, siis küsi tema käest, kuidas ta siis elaks, mis ta teeks, kui ta rikas oleks.

Häbenemine on naise auu ja mehe julgus.

Õnnetu laps on wanema südamel kõige ligemal.

Mida rohkem inimesed sind tarmitavad, seda vähem tarmitad sa neid. (Flieg. Bl.)

Tululikud juhatused.

Tõrwa plekkisi willase riide seeft ära kaotada. Õhtul määritagu pleksid kohad pakjult mõiga ja jäetagu nii hommikuni seisma. Kui nüüd benzini weega pestakse, kaowad plekkid täieste ära. Kus ühefordne määrimine ja pesemine ei aita, võib seda weel teist forda teha.

Lambid annawad väga hästi walguft, kui vähemalt kuus ford õlipommid hoolega ära pestakse ja enne õli fisse kallamist ära kuivatatakse. Pesemine sündigu keewa weega, millele jõodat ehk potast ja jeebi wahu fisse on segatud. On taht mustunud, pestagu see tubliste puhtaks, kuivatatagu, kastetagu siis ätifa fisse ja kuivatatagu uueste hästi ära. Sel kombel, kui õlipomm ja taht puhtad, on lambid nii hääd, et ei lambi ega õi müüjale vähematti süüdi ei anta.

— Sarmloomade wanadust võib kõige hõlpsamalt sarwedest ära tunda. 1—3 aastani on õhwakejel tasased sarwed, neljandal aastal kasvab lehma sarwe

pääle piire (rõngas). Et wanade loomade aasta arm mitte tunda ei oleks, krattiwad mõned loomakauplejad noaga sarwed tasasels ja poleeriwad neid puutüfiga, aga käega üle tõmmates on piire ikka tunda. On lehma sarwe pääl 3 piiret, siis on ta 6 aastane; 4 p., siis 7 aastane jne. Selle järele kaswab pääle selle, kui loom 3 aastat wana, igal aastal üks piire sarwe pääle.

M a l i l a.

Aruldane õnn. Mõisaherra metsawahile: „Noh, kas oli nooreherral täna jahi õnne? Metsawaht: Nooreherral oli täna aruldane õnn. Mõisahr. Miskuguse looma ta siis maha lastis? Metsaw. Ei ühtigi! Mõisahr. Ja seda nimetat sa õnneks? Metsaw. Nu, jah! Kui ta kedagit oleks trehwanud, siis oleks see muidugi jälle mõni inimene olnud!

Ikka ühesugune. Rööwel: Raha siia, wõi ma löön su pää sisse! Professor: Siin mu raha. . . Teie räägite ometi selgel arusaadawal teel. . . Seda ma armastan!

Ra süüdlane. Wangimaja ülem: Miskugune süü on siis sind siia toonud? Wang: Wivastamine! Ülem: Wivastamine? Wang: Ja, mul oli sel ajal kange nohu, ja kui ma parajaste aknast sisse ronisin, hakasin ma hullu pööra aivastama. Teisel pool uulist ärkasid inimesed üles ja wõtsiwad kinni. . . ja sel wiisil sain ma siia!

Rumal foer. Aga Põlla, ma ei saa aru, mikspärast ja seda isandat haugud? Ta on noor, ilus ja päälegi poisimees.

Ena uhkus. Siin on õndsia luuletaja Runderi laulud, mida ma Teie pojale lugeda soowin. — Ah, mis — kui mu poeg laule lugeda soowib — teeb ta neid ise.

Majaisand uue tüdrukut wastu: Pane tähele Mari, — siin majas elatakse jõhwi päält kella järele. Kell 6 tõustakse üles, kell 12 süiake lõunat ja kell 10 minnakse magama! Mari (rõõmsalt): Noh, kui muud midagi teha ei ole, siis olen ma rahul!

Looduse teaduse tunnis. Kooliõp. Nimeta mulle üks loom, kes külma eest kõige rohkem warjatud on! Koolipois: Mõisa herra kutsar, — tal on suure kraega kasukas seljas.

Kaks ohvitseri. Noh; sõber, kas mõtled nüüd küll oma rikka mõrjsa pääle? — Muidugi! Võlad on tasutud, ratsahobust ei ole mul veel, kelle pääle peatsin ma küll siis mõtlema.

Tabatud. Emma, Teie olete ilus, lahke, lõbus . . . ma armastan Teid; tahan Teid naiseks võtta! — Kas Teie olete jeda mu emale ka ütelnud? — Ja kahetäimne aasta eest! Aga kuidas teate Teie jeda?

Ettewaatamata. Naisterahvas: Ma olen nüüd katskümme aastat wana. Meester. Täewas tule appi, küll mõistwad need aastad pikad olla!

— Ija tuleb kroonuteenistusest kodu, astub tuppä, kust talle weike kahe aastane hantšufene hõisates wastu jookseb, kuna wanem poeg Juku wagusalt edasi mängib. Ija: Aga Juku, küll sa oled mul weli mõnus mees, ja ei ole sugugi rõõmus, kui sa ija kodu tuleb! Waata kui rõõmus Hans on! Juku: Ja, ija, ma olen find kauem tundma õppinud kui Hans.

Kosjas. Wõi mina pean siis foodiku abikaasaks saama? Waadate ometi peeglisje — Teie nina õõgab ju proegu. — Seda ma usun, aunline neiu — aga ometi kõik Teie pärast!

Emä: Annafene, mis sa's jään papa „üleüldise teaduse raamatu“ kallal teed? Laps: Ma otsin ära kadunud tite sutka: — papa ütles eile: Üleüldises teaduse raamatus olla kõik leida!

— Kallis Johannes, sa tahad mind ometi armastuse pärast ära võtta aga mitte mõnel muul põhjusel? — Ei. Põhjusted on minu juures eraasjad.

— Armas mehefene, osta mulle üks jati! — Aga Eisa, juba jälle! . . . Sul ei ole mingisugust tundmist kõrgema, hinge ülendawama asja kohta! — Kõrgema asja kohta?! Muidugi on! Osta mulst kõige juwetübar!

Wagunis. Piletnik poisikesele: Hei weikemees, anna oma pilet siia! Poisike: Ma wõin ilma piletita sõita, sest et ma veel weike olen . . . mul ei ole piletit! Piletnik: Ah sul ei ole piletit! Siis mine wälja ja too enesele pilet! Poisike: Kui mul pilet weab olema, siis peate mulle aga ka Teie üttema!

A. Mis piir on parafuse joowijatel? B. Parafuse sõbrad ei tohi palju aga ka mitte wähe juua.

Olewik

ilmub endisel fujul 1892.
aastal edasi ja maksab

aastas postiga 3 rubla

pooles	"	1	"	70 fop.
	"	postita	2	50 "
pooles	"	1	"	25 "

Üksikud numbrid 6 fop.

Keil lugijatel, kes Tartu ja Tallinna ligidal kihelkondades elavad, ei ole posti- raha maksta, sest et postikandjad lehed talitusest ära wiivad.

Olewik on nädala leht.

Iga tellija saab 1892. aastal ilma hinnata **Olewiku Kalendri**, meikese **Tasku Tähtsamatu** ja **Seina Kalendri**.

Auulutuste petiirea ruum 5 fop.

Olewiku talitus.

Ajalaleht

„Дерптскій Листокъ“

tuleb 1892. aastal igal esmapäeval välja
ja maksab

	aastas	poolest aastas
ise ära tuues .	— r. 80 kop.	— r. 50 kop.
postiga	2 „ — „	1 „ 20 „
kodu saatmisega		
Tartus ja Tal-		
linnas . . .	1 „ 50 „	80 „
ühes Olewifuga		
postikaudu .	1 „	60 „

Üksikud numbrid 2 kop.

Tellimisi võetakse vastu Tartus „Листокъ“
kontoris, (Olewifu kontor, Tartus kiwifillal) ja
M. M. Viisikõni Wene raamatukaupluses Kiiutli
uul. № 17; Tallinnas „Olewifu“ abikontoris
Ratastaewu uul. № 8.

Kuulutuste petiirea ruum 5 kop.

Toimetuse aadress: Г. Дерптъ, контора
газеты „Дерптскій Листокъ“ у Ка-
меннаго Моста.

Дерптскій Листокъ'i talitus.

A. Grenzsteini

toimetusel ilmunud järgmised

raamatud

on Olewiku kontorist

ühtikult ja hulga wiisi saada:

1. Bildi-Abits I. jagu . . . 5 kop.
2. Gesti Lugemise raamat I. jagu 20 "
3. Gesti Lugemise raamat II. " 25 "
(Need kolm raamatut on Tartu
koolikonna walitsuse poolest Gesti
rahwakoolidele tarwituseks lubatud.)
4. Riigikeele õpiraamat I. jagu 8 "
5. Riigikeele õpiraamat II. " 25 "
6. Riigikeele õpiraamat III. " 28 "
7. Gesti Sõnaraamat. 1600
uut sõna 50 "
8. Soldati sõnaraamat . . . 8 "
9. A. Piirikiwi Laulud ja Salmid 85 "
10. „Olewiku“ Lissa 1884, 1885,
1888 ja 1889 köidetult á 75 "
11. Suur Gestimaa kaart, faks
lehte á 50 kop. 1.00 "
12. „Olewik“ 1890 aastakäit,
köidetult 3.50 "
13. „Olewik“ 1891 aastakäit,
köidetult 3.50 "

Pääle selle pakub

Olewiku kontor

Tartus kiviõli juures ja
abikontor Tallinnas Rataskaewu uul. 8
wallawalitsustele ja kohtutele
odanalt

kõik sugusid trükitöösid,

mis nad iganes tarwitawad.

Näituseks on walmis ladust saada:

Kõik raamatud,

Bene-Gesti keeles, mis wallawalitsused ja
kohtud tarwitawad, nagu nimelt:

kassaraamatud, magasiraamatud, wäl-
jakirjutamise ja lauaregistri raamatud,
passi, rõngepanemise, wallamaksu
raamatud jne.

Pääle raamatute on weel kõik

weiksed trükitööd

wallawalitsuse ja kohtu tarwituseks walmilt
saada, kui ka pere nimekirja raamatud,

linna majapidajatele ja üürilistele korteri
raamatud, koolitunnistused ja päewaraa-
matud, wolikirjad, palwekirja pääd, kaup-
meeste shekiraamatud linade, wilja jne
sisseostmise ehk poodis kauplemise tarwis
jne jne. Kirja läbi tellijatele saadetakse
trükitööd järelemaksu eest (съ наложен-
нымъ платежемъ) posti kaudu kätte.
— Soowi pääle saab iga muu trükitöö
sedamaid tehtud.

Olewiku kontor.

